

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก : ด้านสตรีและครอบครัว

การศึกษาอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
มีนาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้พิจารณา
การศึกษาอิสระ เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก: ด้านสตรีและ
ครอบครัว" เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(ดร. พีรธร บุณยรัตพันธุ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดาริน คงส์จิวัดมณี)

หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มีนาคม พ.ศ.2555

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.พีรธร บุญยรัตพันธุ์ ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาอิสระสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก ทันตแพทย์หญิง ดร.สุพัทธา จิตตเสถียร อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไข และตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีค่า

ขอขอบพระคุณ ดร.เปรมฤดี ชามพูนท นายกเทศมนตรีนครพิษณุโลก และข้าราชการตลอดจนกลุ่มอาสาสมัครในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแต่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

เหมือนฝัน มีพร้า

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	3
ขอบเขตของงานวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิด และหลักการการมีส่วนร่วม.....	5
แนวคิด และหลักการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาสตรี.....	7
แนวคิด และหลักการการบริการสาธารณะและการบริการประชาชน.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล.....	10
สาระสำคัญของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	17
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
วิธีการวิจัย.....	21
กลุ่มเป้าหมาย.....	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	22
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
การวิเคราะห์เชิงพรรณนา.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	25
ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลก.....	25
ข้าราชการประจำในเทศบาลนครพิษณุโลก.....	26
กลุ่มสตรีในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก.....	28
กลุ่มสมาคมผู้สูงอายุ	29
5 บทสรุป.....	34
สรุปผลการวิจัย.....	35
อภิปรายผลการวิจัย.....	36
ข้อเสนอแนะ.....	39
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป.....	39
ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย.....	40
บรรณานุกรม.....	41
ภาคผนวก.....	45
ประวัติผู้วิจัย.....	60

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาของปัญหา

ในปัจจุบัน บทบาทของผู้หญิงหรือสตรีมีบทบาททางสังคมที่มากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา ทั้งทางด้าน ครอบครัว เศรษฐกิจ แม้กระทั่งทางการเมือง ซึ่งสามารถพบเห็นสตรีทำงานนอกบ้าน เพิ่มมากขึ้น แต่เดิมสตรีมีหน้าที่เพียงแคร์รับผิดชอบงานบ้านดูแลบุตรเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันมีสตรีไม่น้อยที่มีความรู้ความสามารถ ประกอบการงานที่ตำแหน่งระดับสูงกว่าบุรุษ บทบาทสตรีและครอบครัวจึงเป็นทรัพยากร และเป็นผลละกำลังสำคัญของการผลักดันและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

อย่างไรก็ตามแม้บทบาทของสตรี และครอบครัวจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในสังคม แต่ยังมีสตรีจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมการศึกษา อาชีพ รวมทั้งการส่งเสริมในด้านครอบครัว อาทิ ผู้สูงอายุ ผู้เยาว์ เป็นต้น ดังนั้นจึง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ ในเรื่องการพัฒนาสตรีหรือผู้หญิง และโดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่ใกล้ชิดกับประชาชน ย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ของสตรีและครอบครัวในท้องถิ่นของตนได้ดีที่สุด ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นองค์กรที่สำคัญ ในการที่จะส่งเสริมการพัฒนาสตรีและครอบครัวทั้งในการพัฒนาศักยภาพ ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย ด้านอาชีพ และความมั่นคงทางด้านรายได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง โดยการพัฒนานั้นครอบคลุมถึงสตรี เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ นอกจากนี้ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยังมีฝ่ายไอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการ ดำเนินการพัฒนาสตรีโดยองค์กรสตรี ซึ่งกฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการพัฒนาสตรีไว้ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีการบังคับหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังนี้คือ ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

จากพระราชบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ส่งเสริมพัฒนาสตรีและครอบครัว จึงได้มีการจัดทำรางวัลองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้เริ่มจัดกิจกรรมการประกาศเกียรติคุณแก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัวเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เชื่อมโยงงานด้านพัฒนาสตรีและครอบครัวเข้าไว้ในแผนงาน หรือโครงการด้านการพัฒนาสังคมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์และมาตรฐานตัวชี้วัดขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว ประกอบด้วยเกณฑ์ชี้วัดด้านการพัฒนาสตรี 5 ตัวชี้วัด อาทิ การส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกิจกรรมชุมชน บทบาททางสังคมในชุมชน การส่งเสริมหรือสนับสนุนบทบาทสตรีในทางการเมืองและการบริหาร การสนับสนุนให้เกิดกลุ่มสตรี เป็นต้น เกณฑ์ชี้วัดด้านการพัฒนาครอบครัวมีทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด อาทิ การส่งเสริมอาชีพของครอบครัวยากจน อัตราการหย่าร้างของครอบครัวในพื้นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ความรุนแรงในครอบครัวของประชาชน และจำนวนผู้ที่ถูกทอดทิ้ง(เด็ก, ผู้สูงอายุ, คนพิการ) ให้อยู่ตามลำพังในพื้นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดสัมพันธภาพในครอบครัว เป็นต้น และตัวชี้วัดร่วมการพัฒนาสตรีและครอบครัว มีจำนวน 5 ตัวชี้วัด อาทิ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อพัฒนาสตรีและครอบครัวในชุมชน และการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของสตรีและครอบครัวในชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันการศึกษามีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาและสร้างพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้แก่เด็กและเยาวชน เป็นต้น (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2555 : 3-4)

ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวอย่างเทศบาลนครพิษณุโลกเป็นหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลต่างๆ อาทิ รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม รางวัลคุณภาพให้บริการประชาชน ซึ่งเทศบาลนครพิษณุโลกได้รับรางวัลอย่างต่อเนื่อง และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว จากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นรางวัลที่เทศบาลนครพิษณุโลกได้รับหลายปีต่อเนื่อง โดยเริ่มได้รับรางวัลดีเด่นด้านสตรีและครอบครัวในปี พ.ศ.2549 จนถึงปี พ.ศ. 2551 โดยได้รับรางวัลทุกปี และในปี พ.ศ.2552 ได้รับรางวัลดีเด่นต่อเนื่องด้านสตรีและครอบครัว 3 ปี ในปี พ.ศ. 2553 ได้รับรางวัลดีเด่นสุดยอดด้านสตรีและครอบครัว (สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: เว็บไซต์) ซึ่งยังไม่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ในเขตภาคเหนือตอนล่างได้รับรางวัลติดต่อกันหลายปีเช่นนี้ จากรางวัลต่างๆ ที่เทศบาลนครพิษณุโลกได้รับจึงเป็นสาเหตุให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจในองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเทศบาลนครพิษณุโลก

จากปรากฏการณ์ในข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตั้งคำถามกับปรากฏการณ์ดังกล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว และผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่นไม่มากนักน้อย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

2. จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมการดำเนินการด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลกจนประสบความสำเร็จ

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงวิธีการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลกที่ประสบความสำเร็จส่งผลให้ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว
2. ทราบถึงปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมการดำเนินการด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลกที่ประสบความสำเร็จส่งผลให้ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว

4. ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก : ด้านสตรีและครอบครัว ผู้วิจัย ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนั้นผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลกและผู้เกี่ยวข้อง จำแนกย่อยเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 1.1 ผู้บริหารฝ่ายการเมือง
 - 1.2 ข้าราชการประจำในเทศบาลนครพิษณุโลก

2. กลุ่มอาสาสมัครในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จำแนกย่อยเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มสตรีในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก

2.2 กลุ่มผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก

ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาเฉพาะในพื้นที่เขตเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตด้านเวลา

1. งานวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน – มีนาคม

2. เวลาในการเก็บข้อมูล เดือนมกราคม

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัย หมายถึง เหตุหรือการกระทำที่มีผลในรูปของการกระทำ
2. สตรีและครอบครัว หมายถึง สตรี และการที่บุคคล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้องกัน มาอยู่ด้วยกัน มีความเชื่ออาทรต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. กลุ่มสตรีและครอบครัว หมายถึง การรวมกลุ่มของผู้หญิง ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ในชุมชน/ท้องถิ่นได้แก่ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น ทั้งที่เกิดจากการจัดตั้งโดยหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และเกิดจากการรวมตัวกันเอง
4. การส่งเสริมการพัฒนาสตรีและครอบครัว หมายถึง การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเสริมให้สตรีและครอบครัวมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาตนเอง และครอบครัว
5. ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัว หมายถึง การได้รับรางวัลดีเด่นด้านสตรีและครอบครัวจากการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว
6. เทศบาลนคร หมายถึง เทศบาลนครพิษณุโลก และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดใหญ่ที่มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไปและมีรายได้พอเพียงต่อการให้บริการสาธารณะตามหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ การจัดตั้งเทศบาลนครกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนครตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก : ด้านสตรีและครอบครัว” ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ โดยมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นแนวทางประกอบการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

1. แนวคิด และหลักการการมีส่วนร่วม
2. แนวคิด และหลักการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาสตรี
 - 2.1 แนวคิดว่าด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนา
 - 2.2 แนวคิดครอบครัว
3. แนวคิด และหลักการการบริการสาธารณะและการบริการประชาชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
5. สาระสำคัญของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 กรอบรัฐธรรมนูญ
 - 5.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว
 - 5.3 แผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 – 10
 - 5.4 นโยบายการบริหารงานเทศบาลนครพิษณุโลก
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด และหลักการการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2550: 36) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า การยุ่งเกี่ยว การเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ เป็นคำที่หมายถึงบุคคล 2 ฝ่าย เป็นต้นว่า ใครร่วมกับใคร เป็นคำที่ในทางการพัฒนามีความหมายเกี่ยวข้องกับศักดิ์ศรี และศักยภาพแห่งความเป็นมนุษย์

เจมส์ แอล. เครย์ตัน, (วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิตา พงษ์ศักดิ์ศรี; แปล, 2552: 10) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า กระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่น้อยที่สุด คือ การรับทราบข่าวสารว่ารัฐทำอะไรหลังจากได้ตัดสินใจเรียบร้อยแล้วแจ้งให้ประชาชนทราบ ถัดมา คือ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หลังจากให้ข้อมูลไปแล้วก่อนตัดสินใจ หรือที่รู้จักกันว่าเป็น ประชาพิจารณ์ สูงขึ้นมาอีก คือประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องหรือโครงการนั้นๆ เพื่อให้เกิดข้อยุติโดยฉันทามติ และสูงที่สุดคือการสามารถลงมติแต่ละคนทีละคนว่า "เอาหรือไม่เอา" ในกระบวนการประชามติ

จากความหมายต่างๆ ข้างต้น พบว่าความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นถูกตีความไปในความหมายต่างๆ กันทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความคิด ความเชื่อของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับเวลา และยุคสมัย อย่างไรก็ตาม ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่ถูกวิจัย น่าจะเป็นความหมายดังที่ (นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2547: 4) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม คือการที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยมาเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมี อิสรภาพ เสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น และ การเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

หลักการพื้นฐานของการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547: 14-15) ได้สรุปหลักการพื้นฐานของการมีส่วนร่วมว่า เชื่อว่าชาวชุมชนต่าง ๆ มักมีภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของตนในระดับหนึ่ง ต้องคิดว่ามนุษย์มีความสามารถพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น ถ้าได้รับโอกาสที่จะร่วมคิดร่วมเข้าใจ และร่วมจัดการ ผู้ที่จะเข้าร่วมต้องมีอิสรภาพ ได้รับความเสมอภาคและได้รับความจริงใจให้เข้ามีส่วนร่วม และต้องมีการสื่อสารสองทางเพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมได้รับข้อมูลอย่างถูกต้อง สมบูรณ์

รูปแบบการมีส่วนร่วมหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบโดยตรง คือมีส่วนร่วมโดยตัวบุคคลแต่ละคน หรือ ประชาชนก่อตั้งองค์กรขึ้นมามีส่วนร่วม หรือ ให้มีตัวแทนมามีส่วนร่วมโดยอ้อม ซึ่งย่อมขึ้นกับบริบทของแต่ละพื้นที่

ประเภทของการมีส่วนร่วม

เจมส์ แอล. เครย์ตัน, (วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิตา พงษ์ศักดิ์ศรี; แปล 2552 : 6-9) ได้สรุปประเภทของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประเภทสำคัญ คือ

1. ให้ข้อมูลแก่ประชาชน เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชน

เข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ กระบวนการให้ข้อมูลแก่สาธารณชนโดยความเป็นจริงเป็นการสื่อสารทางเดียวต่อสาธารณชน นั่นคือการตัดสินใจแล้วจึงแจ้งให้ทราบ

2. รับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ประชาพิจารณ์

3. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

4. พัฒนาหาข้อตกลงร่วมกัน คือการแสวงหาฉันทามติ เพื่อหาข้อตกลงอันเป็นเอกฉันท์ ในข้อตกลงที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องรับได้

จากการศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดการมีส่วนร่วม มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้เนื่อง จากงานวิจัยนี้เน้นการศึกษาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับการปฏิบัติงานกับประชาชน และเมื่อมีการประสานงานระหว่างประชาชนนั้นย่อมต้องได้รับความร่วมมือระหว่างกัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าแนวคิดการมีส่วนร่วมมีความสำคัญกับการศึกษางานวิจัย

2. แนวคิด และหลักการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาสตรี

2.1 แนวคิดว่าด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนา

การรับรองวัตถุประสงค์ของสหประชาชาติ ความเสมอภาค การพัฒนาและสันติภาพ (สุदारตัน์ สุลพิพัฒน์ และมาลี พฤษพงษ์ศาณี, อ้างถึงใน ปฟาณี วุฒิวัฒนา, 2535: 376-377) ซึ่งได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า

ความเสมอภาค หมายถึง ความเสมอภาคทางสิทธิ ทางความรับผิดชอบ และทางโอกาสของสตรีที่จะมีส่วนร่วมพัฒนาทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนานั้น

การพัฒนา หมายถึง การพัฒนาหมดทุกด้าน อันรวมถึงการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และในด้านอื่น ๆ รวมทั้งการเจริญเติบโตทางร่างกาย ทางจิตใจ ทางปัญญา และทางวัฒนธรรมของมนุษย์ การปรับปรุงสถานภาพของสตรีนั้น จำเป็นต้องมีการปฏิบัติทั้งในระดับชาติท้องถิ่นภายในครอบครัว ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงในด้านทัศนคติและบทบาทสตรีและบุรุษ

สันติภาพ สันติภาพต้องมาก่อนการพัฒนา และสันติภาพย่อมจะไม่ยั่งยืนนานหาก

การพัฒนา และการขจัดความไม่เท่าเทียมต่าง ๆ และการปฏิบัติในทุกระดับ

แนวทางการพัฒนาสตรี (กรมการพัฒนาชุมชน, อ้างถึงใน วัชรภรณ์ เขี่ยมสะอาด, วิทยานิพนธ์. 2538 : 32) ยึดหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การวางแผนพัฒนาสตรี ในระยะต่าง ๆ ต้องมีความต่อเนื่องกัน มีการปรับปรุงจุดเน้นให้ตรงกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้สตรีสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาสตรี ระยะยาว (พ.ศ. 2525 – 2544) ในส่วนที่ต้องการให้สตรีพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพทั้งในด้านคุณลักษณะส่วนตัว การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัวและสังคม รวมทั้งให้สตรีมีความเสมอภาคในสิทธิและโอกาสตามสมควร

3. ความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ที่เน้นในเรื่องการพัฒนาคนในเชิงคุณภาพมากขึ้น โดยเฉพาะให้สถาบันครอบครัวตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยการสนับสนุนบทบาทของสตรีให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทั้งในระดับครอบครัว ระดับชุมชนและระดับชาติ

4. ความสอดคล้องกับแผนมหาดไทยแม่บท ที่จะพัฒนาสตรีทั้งด้านการอาชีพ สังคม การเมือง การปกครอง และส่งเสริมสถานภาพสตรี

2.2 แนวคิดครอบครัว

หน้าที่ของครอบครัว (กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ กองกลางสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2552: 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมหรืองานที่สมาชิกในครอบครัวควรกระทำตามบทบาทหรือสถานภาพในครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวสามารถดำเนินชีวิตครอบครัวไปได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้ ครอบครัวจะมีหน้าที่ต่อสมาชิกในครอบครัวในการตอบสนองความต้องการของสมาชิกในครอบครัว และยังมีหน้าที่ของครอบครัวต่อสังคมในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมในการทำประโยชน์เพื่อสังคมด้วย

แนวคิดทฤษฎีสภาวะแวดล้อมครอบครัว มีรากฐานมาจากแนวคิดทางคหกรรมศาสตร์ ที่ผสมผสานแนวคิดทางมนุษยนิเวศ ในการศึกษาการจัดการครอบครัวอย่างกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม โดย อัลเลน สวอลโล เป็นผู้นำแนวคิดดังกล่าว และให้ความสำคัญกับสภาวะแวดล้อมครอบครัว 3 ส่วน ในระบบมนุษยนิเวศที่มีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว ได้แก่

1. สภาวะแวดล้อมครอบครัวที่เป็นธรรมชาติ
2. สภาวะแวดล้อมครอบครัวในเชิงพฤติกรรมมนุษย์หรือทางจิตสังคม

3. สภาวะแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ

โดยมีความเชื่อว่าการครอบครัวยุคใหม่และสภาวะแวดล้อมเหล่านี้ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และต่างมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของครอบครัว และการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมเองด้วยมองการเปลี่ยนแปลง ของครอบครัวว่าเป็นกระบวนการที่เกิดจากอิทธิพลของเงื่อนไขบริบทสภาวะแวดล้อมภายนอกครอบครัว ดังนั้น การวิเคราะห์ครอบครัวอย่างเป็นระบบ ต้องคำนึงถึงคุณลักษณะของครอบครัวและสภาพแวดล้อม รวมทั้งโครงสร้างของบริบทที่แวดล้อมครอบครัว ตลอดจนกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในและระหว่างครอบครัวกับสภาวะแวดล้อม ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันอย่างลึกซึ้งด้วย และยังต้องให้ความสำคัญกับการปฏิสัมพันธ์ของครอบครัวทั้งระบบ กับระบบภายนอกครอบครัวและสภาวะแวดล้อมต่างๆ ของครอบครัวด้วย

จากการศึกษาแนวคิด และหลักการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาสตรี อีกทั้งในด้านของครอบครัว ผู้วิจัยพบว่ามีความสำคัญกับงานวิจัยอันเนื่องมาจากงานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาการทำงานด้านสตรีและครอบครัวซึ่งแนวคิดนี้เป็นแนวทางในการศึกษา

3. แนวคิด และหลักการการบริการสาธารณะและการบริการประชาชน

อรรถัย กักผล, ฉัตรระวี ปริศุทธิญาณ (บรรณานุกรม 2552: 4 – 5) ได้กล่าวว่า บริการสาธารณะ หมายถึง บริการหรือกิจกรรมที่รัฐจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนรวม (ประยูร กาณจนกุล, อ้างถึงใน อรรถัย กักผล, ฉัตรระวี ปริศุทธิญาณ, บรรณานุกรม 2552: 4-5) กิจกรรมที่อยู่ในความอำนาจการหรืออยู่ในความควบคุมของฝ่ายปกครองจัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน ซึ่งสามารถแยกองค์ประกอบของบริการสาธารณะออกมาได้ 2 ประการ คือ

1. ปัจจุบันภารกิจของรัฐมีมากขึ้นกิจกรรมบางอย่างใช้เงินลงทุนสูง รัฐไม่มีความพร้อมจึงมอบหมายให้บุคคลอื่นอาจเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ บทบาทของรัฐเปลี่ยนไปเป็นผู้ควบคุม เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ตอบแทนมากที่สุดและเดือดร้อนน้อยที่สุด
2. บริการสาธารณะจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยความต้องการของประชาชนอาจแบ่งเป็นสองประเภท คือ ความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่อย่างสุขสบาย และความต้องการที่จะอยู่อย่างปลอดภัย รัฐจะต้องจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

ประเภทบริการสาธารณะ

1. ภารกิจพื้นฐาน หมายถึง บริการสาธารณะพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งทุกรัฐต้องพึงปฏิบัติ เพราะเป็นหลักประกันความมั่นคงปลอดภัยขั้นพื้นฐานให้กับรัฐ การดูแลความเป็น

ระเบียบเรียบร้อยและความสงบมั่นคงปลอดภัยในชุมชน

2. ภารกิจลำดับรอง หมายถึง บริการสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความมั่นคงปลอดภัยมากขึ้น บริการสาธารณะ ประเภทนี้ ได้แก่ การให้บริการทางการศึกษา การรักษาพยาบาล การขนส่งคมนาคม

การบริการประชาชน (ปรัชญา เวสารัชช์, 2540: 6) ได้กล่าวว่า การบริการประชาชนโดยหน่วยงานของรัฐเป็นการอำนวยความสะดวกที่หน่วยงานของรัฐจัดให้แก่ประชาชน

ลักษณะของการบริการ

1. มีผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ผู้ให้บริการในที่นี้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นส่วนใหญ่ ผู้รับบริการในที่นี้หมายถึง ประชาชนทั่วไป
2. เป็นเรื่องที่รัฐกำหนดและมีลักษณะผูกขาด กล่าวคือเฉพาะหน่วยงานรัฐเป็นผู้กำหนดรายละเอียดและเป็นผู้ให้บริการโดยหน่วยงานของรัฐ ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ประชาชนจะต้องไปรับบริการ ณ จุดที่หน่วยงานรัฐกำหนดไว้
3. มีการกำหนดระยะเวลาและบทลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข
4. มีกฎระเบียบรองรับ บริการของรัฐก็เช่นเดียวกับการดำเนินการอื่น ๆ ของรัฐ คือ เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย

จากการศึกษาแนวคิด และหลักการการบริการสาธารณะและการบริการประชาชน เพื่อให้รู้หลักการหรือวิธีการในการบริการประชาชน อันเนื่องจากงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความล้ำเลิศด้านสตรี และครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลกจะต้องมีการบริการประชาชนในด้านต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยใช้แนวคิดนี้ในการศึกษา

4. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

อานันท์ ปันยารชุน (อ้างถึงใน ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์, บรรณานิกการ, 2548: 117) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล เป็นผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั่วไป ภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงไปหลายทาง มีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้

นายแพทย์ประเวศ วะสี (อ้างถึงใน ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์, บรรณานิกการ, 2548: 117) กล่าวว่า สังคมประกอบด้วยภาคสำคัญ ๆ 3 ภาค คือ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เมื่อพิจารณาถึงธรรมาภิบาลก็จะรวมถึงความโปร่งใสความถูกต้องของสามภาคดังกล่าว ซึ่งจะเป็นพลังผลักดันที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชาติ

โคฟี อานัน (อ้างถึงใน ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์, บรรณาธิการ, 2548: 118) กล่าวว่าธรรมาภิบาลเป็นแนวทางการบริหารงานของรัฐที่เป็นการก่อให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม สร้างเสริมประชาธิปไตย มีความโปร่งใส และเพิ่มประสิทธิภาพ

ธนาคารโลก (อ้างถึงใน ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์, บรรณาธิการ, 2548: 118) กล่าวว่าธรรมาภิบาลเป็นลักษณะ และวิถีทางของการที่มีการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมืองโดยเฉพาะการจัดทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา ความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลจะช่วยให้การฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยรัฐบาลสามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรม มีกระบวนการกฎหมายอิสระ ที่ทำให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญา อีกทั้งระบบราชการ ฝ่ายนิติบัญญัติและสื่อที่มีความโปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม และตรวจสอบได้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (อ้างถึงใน สุดจิต, 2543 : 13 – 24) ได้ระบุหลักการของค่านิยม การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไว้ดังนี้ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักและสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนส่งเสริมความเข้มแข็ง หรือสร้างความคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือเยียวยาแก้ไขภาวะวิกฤตที่อาจเข้ามาในอนาคต เพราะสังคมรู้สึกถึงความยุติธรรมความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญ

หลักเงื่อนไขธรรมาภิบาลมีหลักสำคัญ 6 ประการ ดังนี้ (ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์, บรรณาธิการ, 2548: 113 – 116)

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรมการบังคับใช้ให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎกติกา และการปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงเสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก
2. หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต
3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ ในองค์กร โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส ซึ่งความโปร่งใสรวมไปถึงการมีระเบียบกติกา และการดำเนินงานที่เปิดเผย ตรงไปตรงมา ซึ่งประชาชน

สามารถเข้าถึง และตรวจสอบได้

4. **หลักการมีส่วนร่วม** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหา ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ มีส่วนร่วมในกระบวนการที่ตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะ เป็นโอกาสเข้าร่วมทางตรงหรือทางอ้อม
5. **หลักความรับผิดชอบ** หมายถึง ความรับผิดชอบในบทบาทภาระหน้าที่ ที่มีต่อสาธารณชนโดยการจัดองค์กร หรือการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มต่างๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรม
6. **หลักความคุ้มค่า** หมายถึง กลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะ เป็นด้านการจัดกระบวนการทำงาน การจัดองค์กร การจัดสรรบุคลากร และการใช้ทรัพยากร สาธารณะต่าง ๆ อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีการดำเนินการให้สาธารณะที่ให้ผลรับเป็นที่น่าพอใจ และกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้าน

จากการศึกษาแนวคิด หลักการของธรรมาภิบาลเพื่อนำมาศึกษาปัจจัยที่มาจากภายในองค์กร ที่ส่งผลในประสบความสำเร็จในงานด้านสตรีและครอบครัวโดยมุ่งศึกษาใน 6 ประเด็นหลัก ในการทำให้องค์กรมีความเข้มแข็ง

5. สารสำคัญของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

5.1 กรอบรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ให้ความสำคัญกับสิทธิผู้หญิง ทั้งนี้ เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้คุ้มครองทุกคนเหมือนกัน เพียงแต่มาตราต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้หญิงจะเป็นการยกเลิการกีดกันผู้หญิงที่จะได้รับสิทธิ ดังนั้นสิทธิผู้หญิงที่ระบุในรัฐธรรมนูญ 2550 จึงเป็นการทำให้ ผู้หญิงมีสิทธิมากขึ้น ตามที่ปรากฏในหลายมาตรา ดังนี้

มาตรา 53 กล่าวถึงความรุนแรงในครอบครัว

1. บุคคลในครอบครัว (โดยทั่วไป ผู้หญิง - เด็ก จะเป็นผู้ถูกกระทำมาก) ได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากความรุนแรงในครอบครัว และการปฏิบัติอันไม่เป็น ธรรม
2. เด็กและเยาวชนที่ไม่มีผู้ดูแลรัฐต้องเลี้ยงดูและให้การศึกษา

มาตรา 80 กล่าวถึง การส่งเสริมและพัฒนา

1. รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงชาย เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและความเข้มแข็งของชุมชน

2. รัฐต้องสงเคราะห์คนชราคนไร้ที่พึ่งผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้ มีคุณภาพชีวิต ที่ดีและพึ่ง ตนเองได้

5.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับครอบครัว

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 7 ได้มีการกล่าวถึงการพัฒนาครอบครัว ความสำคัญและบทบาทของการพัฒนาไว้ ที่เป็นหลัก ๆ มีดังนี้

ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญและความร่วมมือกัน ดำเนินการให้ครอบครัวมี บทบาทสำคัญ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม โดย

1. สนับสนุนให้มีการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัวเพื่อให้สามารถรับรู้ถึง พัฒนาการและสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กอย่างใกล้ชิด

2. สนับสนุนให้ชุมชน และองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสงเคราะห์ช่วยเหลือ หัวหน้าครัวเรือนไร้คู่ และสมาชิกครอบครัวที่ประสบปัญหา

3. สอดแทรกเรื่องครอบครัวศึกษาไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับทั้งในและนอก ระบบโรงเรียน

เสริมสร้างความอบอุ่นและความมั่นคงของสถาบันครอบครัว โดย

1. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา และแนะนำในเรื่องชีวิตการครองเรือน การวางแผนครอบครัว การแก้ไขปัญหาวีชีวิตคู่ อาชีพการงาน และให้คำปรึกษาด้านกฎหมายใน กรณีที่มีการหย่าร้างเกิดขึ้นจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาให้กว้างขวางทั้งภาครัฐและเอกชน

2. พัฒนาขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ และส่งเสริมด้านการฝึกอาชีพแก่ ครอบครัวที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ตลอดจนให้ช่วยเหลือด้านเงินทุนกู้ยืมแก่หัวหน้าครอบครัว ไร้คู่ที่ประสบปัญหา พร้อมทั้งปลูกฝังการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และรู้จักใช้จ่ายอย่าง ประหยัด

3. ส่งเสริมให้บิดามารดาสนใจศึกษาหาความรู้และความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู บุตร

5.3 แผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 - 10

สำหรับแผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9-10 เน้น การพัฒนาให้สตรีทุกคนมีโอกาสได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีสุขอนามัยที่สมบูรณ์ มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถ และมีส่วนร่วม

ใน กระบวนการพัฒนาและการตัดสินใจในทุกๆระดับ นอกจากนั้นยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมรอบตัวสตรี ทั้งระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม และการดำเนินงานด้านสตรีไปสู่ความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย โดยมีประเด็นที่สำคัญ คือ

1. การพัฒนาศักยภาพสตรี โดยการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา และฝึกอบรมสตรี สุขอนามัยของสตรี เศรษฐกิจและการมีงานทำของสตรี
2. การมีส่วนร่วมของสตรีในการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ ทั้งการตัดสินใจในระดับครอบครัว ระดับชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสตรีในภาคการเมือง ภาคราชการ และภาค ธุรกิจเอกชน
3. การส่งเสริมความเสมอภาคและการคุ้มครองทางสังคม ได้แก่ การแก้ไขกฎ ระเบียบ และกฎหมายต่างๆ ที่เลือกปฏิบัติต่อสตรี การระงับการใช้ความรุนแรงกับสตรีทั้งทางร่างกาย จิตใจ และ ทางเพศในทุกสถานที่รวมทั้งการสร้างระบบคุ้มครองทางสังคมแก่สตรีและสตรีด้อยโอกาส
4. การพัฒนาสื่อเพื่อการดำเนินงานด้านสตรี โดยต่อต้านการใช้สตรีเป็นวัตถุทางเพศ การเน้นเสนอบทบาทสตรีเชิงสร้างสรรค์สังคมการนำเสนอเนื้อหาที่เอื้อต่อการส่งเสริมสถานภาพสตรี
5. การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาสตรี โดยสร้างองค์กร กลไกการพัฒนาสตรีที่เข้มแข็ง รวมทั้งการมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสตรี ทั้งแง่การจัดเก็บข้อมูลสถิติต่างๆ การวิจัยที่เน้นมิติ หญิงชาย เป็นต้น

5.4 นโยบายการบริหารงานเทศบาลนครพิษณุโลก

นโยบายการบริหารที่เกี่ยวข้อง (เทศบาลนครพิษณุโลก: เว็บไซต์) ประกอบด้วย

1. นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน จะปรับปรุงถนนในเขตเทศบาลให้เป็นถนนคอนกรีตพร้อมท่อระบายน้ำ ขยายการให้บริการไฟฟ้าสาธารณะให้ทั่วถึงทุกซอยและ พัฒนาการผลิตน้ำประปาที่สะอาด มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน
2. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม จะพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาลให้ดียิ่งขึ้น รณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากขยะ และถนนทุกสายในเขตเทศบาลต้องไม่มีขยะตกค้าง รวมถึงการลดมลพิษทางอากาศ ฝุ่นละออง และเสียง และการจัดให้มีระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ
3. นโยบายด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จะส่งเสริมการนันทนาการต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ จัดสร้างศูนย์บริการให้ผู้สูงอายุ ดูแลช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย ให้การสงเคราะห์เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ คนด้อยโอกาสทางสังคม และผู้ป่วยโรคมะเร็งผู้ด้อยโอกาส

พร้อมกันนั้น จะเร่งงานก่อสร้างสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ และศูนย์ออกกำลังกายของเมืองพิษณุโลกอีกแห่งหนึ่ง และจะสานต่อโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำน่าน เพื่อการพักผ่อน ออกกำลังกาย และการท่องเที่ยวด้วยเช่นเดียวกัน อีกทั้งส่งเสริมให้มีสถานออกกำลังกายสำหรับประชาชนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

4. นโยบายด้านการศึกษา จะส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีมาตรฐาน และเป็นธรรมด้วยความเสมอภาค จัดให้มีโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็กทุกคนในเขตเทศบาล จัดให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มขึ้น มีศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชน ศูนย์การเรียนรู้เพื่อบริการเยาวชนและประชาชน อีกทั้งจัดให้มีศูนย์พัฒนาทักษะความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนสร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว โดยตรงนั้นยังไม่มีผู้ทำการวิจัย แต่มีงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ ที่จะนำมาเป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้ได้ ดังต่อไปนี้

วิชรภรณ์ เขี่ยมสะอาด (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาลักษณะ และระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมโดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์สตรี จำนวน 339 คน เฉพาะสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มสตรีอาสาพัฒนา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ข้อมูลโดยห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลพื้นฐานทั่ว ๆ ไปของสตรีที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง สตรีส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากที่สุด ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองจากสื่อประเภทต่าง ๆ การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม สิ่งจูงใจให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การติดต่อผู้นำชุมชน ความเข้าใจในงานของกลุ่มสตรี ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน

รุ่งนภา ตาอินทร์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารงาน

ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี และศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ผลการศึกษาโดยแบ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการศึกษารูปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วมีการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารจัดการที่ดี กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วมีการบริหารงานที่มีความโปร่งใสเปิดโอกาสในเจ้าหน้าที่ และประชาชนในตำบลดอนแก้วได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการใน ขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนชุมชน ฯลฯ จึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วได้รับรางวัลยกย่องมากมาย โดยเฉพาะรางวัลการบริหารจัดการดีเด่น 5 ปีติดต่อกัน และปัจจัยทางการบริหารตามแบบจำลอง 7'S คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์ ปัจจัยด้านกลยุทธ์ ปัจจัยด้านระบบและวิธีการบริหาร ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านลักษณะการบริหาร หรือด้านผู้นำ ปัจจัยด้านทักษะการบริหาร และปัจจัยด้านค่านิยมร่วมหรือด้านวัฒนธรรมองค์กรล้วนเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว กล่าวคือจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรส่วนตำบลดอนแก้ว ผู้บริหารให้ความสำคัญกับปัจจัยทางการบริหารทั้ง 7 ด้านว่าเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารขององค์การในระดับมาก รองลงมาคือปัจจัยด้านผู้นำ ปัจจัยด้านกลยุทธ์ และปัจจัยด้านค่านิยมร่วมหรือวัฒนธรรมองค์กร นอกจากนี้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วก็มีปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานด้วยเช่นกัน คือ ปัญหาด้านกฎระเบียบในการทำงานที่เคร่งครัดมากเกินไป ปัญหาด้านงบประมาณและอุปกรณ์ในการทำงานที่ไม่เพียงพอ ปัญหาด้านการพัฒนาตนเองของ เจ้าหน้าที่บางคน อันสืบเนื่องจากการบริหารสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

จรัญ จิรนนทพันธ์, ไพรัตน์ ภูวชัยวิเวทย์ และหาญวิชัย หมายกลาง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารจัดการด้านการส่งเสริม ผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง และสถานการณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษารูปได้ว่า ศักยภาพในการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่ และด้านบริหาร

จัดการ ดำเนินไปได้ด้วยความพอใจไม่มาก และไม่น้อยเกินไป พบว่าในทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เว้นแต่ด้านวัตถุประสงค์ อาคารสถานที่ มีศักยภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับน้อย โดยอุปกรณ์ต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ

ธิดารัตน์ ศักมาตย์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครพิษณุโลก การนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน โดยปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำหลักการบริหารดังกล่าวมาใช้ในการบริหารองค์กร ดังเช่นตัวอย่างกรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครพิษณุโลกที่ทดสอบในการศึกษานี้เป็นการศึกษาด้านภาวะผู้นำ ด้านแรงจูงใจ ด้านการทำงานเป็นทีม ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารเทศบาลนครและพนักงานเทศบาลนครพิษณุโลก มีระดับความคิดเห็นต่อบัญชีที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านความผูกพันและการยอมรับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า

7. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาโดยแบ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด และปัจจัยดังตารางนี้ ตารางที่ 1 แสดงถึงความเกี่ยวข้องระหว่างแนวคิดกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก

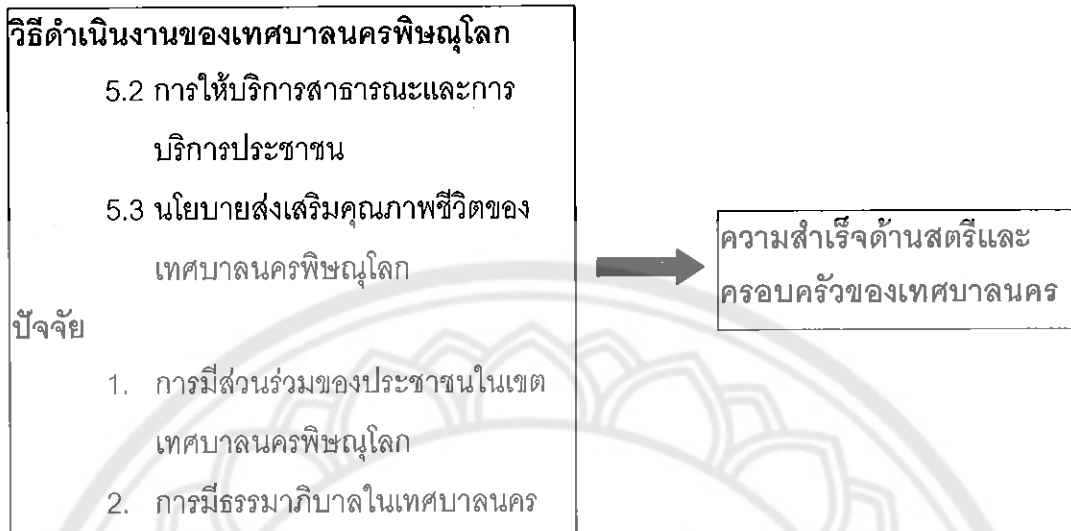
แนวคิด ทฤษฎี	การมีส่วนร่วม ร่วมของ ประชาชน	การส่งเสริม และพัฒนา สตรี	การบริการ สาธารณะ	ธรรมาภิ บาล	งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	กฎหมาย ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง
ปัจจัย						
การมีส่วนร่วม ร่วมของ ประชาชน	✓				✓	✓

ตารางที่ 1 แสดงถึงความเกี่ยวข้องระหว่างแนวคิดกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก (ต่อ)

แนวคิด ทฤษฎี	การมีส่วนร่วม ของ ประชาชน	การส่งเสริมและ พัฒนา สตรี	การ บริการ สาธารณะ	ธรรมาภิ บาล	งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	กฎหมาย ระเบียบ ที่ เกี่ยวข้อง
ปัจจัย						
การมีธรรมาภิ บาลใน เทศบาลนคร พิษณุโลก				✓		✓
นโยบาย ส่งเสริม คุณภาพชีวิต ของเทศบาล นครพิษณุโลก			✓			✓
การให้บริการ สาธารณะและ การบริการ ประชาชน		✓				✓

ซึ่งจากตารางที่ 1 เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีความเกี่ยวข้องกันปัจจัย ในปัจจัยบางปัจจัยมีความเกี่ยวข้องกันแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากกว่าแนวคิดใดแนวคิดเดียว ซึ่งทำให้ทราบถึงความเกี่ยวข้องของแนวคิดและปัจจัย

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย จะพบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินการด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลกจนนำไปสู่ความสำเร็จ โดยให้ประชาชน แสดงความเห็นต่อตัวแปรต่าง ๆ ที่เชื่อว่าจะมีปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัวนั้น มีหลายประการได้แก่ โดยให้ประชาชน แสดงความคิดเห็นตัวต่อตัว โดยมีกรอบเค้าโครงการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบเค้าโครงการวิจัย

นิยามศัพท์

ปัจจัยที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเทศบาลนครพิษณุโลก ทั้งทางตรงและทางอ้อมและมีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านสตรีและครอบครัว โดยอาจจะเป็นการรวมกลุ่มต่าง ๆ เพื่อแสดงวัตถุประสงค์ความต้องการของกลุ่มให้แก่เทศบาลนครพิษณุโลกเข้ามาร่วมแก้ไข โดยจะมีกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้านสตรี กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลกด้านสตรีและครอบครัวตัวแปรต่าง ๆ ที่เชื่อว่าน่าจะมีปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก

ปัจจัยที่ 2 การให้บริการสาธารณะและการบริการประชาชนของเทศบาลนครพิษณุโลก คือ การให้บริการสาธารณะและการบริการประชาชนของเทศบาลนครพิษณุโลกกิจกรรมที่เทศบาลนครพิษณุโลกจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนรวม โดยรวมทั้งภารกิจหลัก และภารกิจรอง โดยในด้านสตรีและครอบครัวในส่วนใหญ่จะเป็นในด้านภารกิจรอง ทั้งในเรื่องของการศึกษา การรักษาพยาบาล และในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนา เป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก

ปัจจัยที่ 3 นโยบายด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเทศบาลนครพิษณุโลก คือ การส่งเสริมให้ประชาชนก่อตั้งกลุ่มอาสาสมัคร หรือเครือข่าย เพื่อส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านสตรีและครอบครัว เช่น การนันทนาการต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ ศูนย์บริการให้ผู้สูงอายุ ดูแลช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย ให้การสงเคราะห์เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ คนด้อยโอกาสทางสังคม และผู้ป่วยโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง จากนโยบายนี้เป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก

ปัจจัยที่ 4 การมีธรรมาภิบาลในองค์กร คือ คือกระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างเทศบาลนคร พิษณุโลก ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป ในการที่จะทำให้บริหารแผ่นดิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ จากหลักธรรมาภิบาลนี้เป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลกโดยให้ความสำคัญกับ 6 ประเด็นหลักคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก : ด้านสตรีและครอบครัว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมการดำเนินการด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลกจนประสบความสำเร็จ โดยผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. วิธีการวิจัย

ในการวิจัยได้กำหนดวิธีการในการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น 2 วิธีดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และผลงานการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความ ตลอดจนข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการวิเคราะห์ประกอบกับการเก็บข้อมูลภาคสนาม

2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ผู้บริหารเทศบาลนครและเจ้าหน้าที่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วนของการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้รูปแบบตัดขวางในการวิจัย โดยใช้วิธีการลงพื้นที่เข้าไปสำรวจและเก็บข้อมูล ณ พื้นที่ที่น่าจะมีความเกี่ยวข้องและอาจจะมีแหล่งปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นผลไปสู่ความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว รวมถึงการใช้วิธีสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ต้องศึกษา รวมทั้งความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายและการสำรวจปัจจัยต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นซึ่งกระทำโดยระบุปัญหาสำหรับการวิจัย การกำหนดวัตถุประสงค์ ดังที่ได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้ว

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง ในเขตพื้นที่ที่มีการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวจนประสบความสำเร็จ ที่เทศบาลนครพิษณุโลกอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำมาสู่การสัมภาษณ์

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ จำนวน 9 คน คือ

1. ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลกและผู้เกี่ยวข้อง จำแนกย่อยเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลก จำนวน 1 คน

1.2 ข้าราชการประจำในเทศบาลนครพิษณุโลก จำนวน 3 คน

2. กลุ่มอาสาสมัครในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จำแนกย่อยเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มสตรีในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จำนวน 1 คน

2.2 กลุ่มผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จำนวน 4 คน

หมายเหตุ ทำการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจนกระทั่งข้อมูลอิ่มตัว รวมทั้งสิ้น 9 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว คือ

แบบสัมภาษณ์จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน

1. การถามถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โดยการถามถึง

1.1 ชื่อ นามสกุล

1.2 เพศ

1.3 อาชีพ

1.4 ตำแหน่ง

1.5 วันและสถานที่ให้สัมภาษณ์

2. การถามถึงทัศนคติและความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ เป็นที่ส่งผล

ไปสู่ความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

โดยแบบสอบถามจะมีการสอบถาม ดังนี้

1. ถามถึงวิธีการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก

2. ตามถึงความเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่คิดว่าน่าจะเป็นวิธีการสำคัญที่ทำให้เทศบาลนครพิษณุโลกไปสู่ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัว

3. ตามถึงความเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่คิดว่าน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เทศบาลนครพิษณุโลกไปสู่ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัว

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยเริ่มจากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสตรีและครอบครัว การมีส่วนร่วมของประชาชน รูปแบบองค์กร และกรอบกฎหมายต่าง ๆ จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ และมีการจัดทำแบบสัมภาษณ์ก่อนการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงผลตอบรับว่าแบบคำถามนั้นตอบคำถามการวิจัยได้หรือไม่ โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องตรงตามความเข้าใจ นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วและได้รับรองจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี ด้วยกัน คือ

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และผลงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความ ตลอดจนข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการวิเคราะห์ประกอบกับการเก็บข้อมูลภาคสนาม

2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ผู้บริหารเทศบาลนครและเจ้าหน้าที่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การสัมภาษณ์ การพบปะพูดคุยโดยอาศัย การขออนุญาตอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการและขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์โดยอาศัยการแสดงตนที่น่าเชื่อถือได้

6. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ซึ่งคำถามที่ใช้สัมภาษณ์มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่คิดว่าปัจจัยและวิธีการใด นำไปสู่ความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว โดยแบบการนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก : ด้านสตรีและครอบครัว" มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาวิธีการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก 2. ศึกษาปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมการดำเนินการด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลกจนประสบความสำเร็จ

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในการวิจัยโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 กลุ่มย่อย ในพื้นที่เขตเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยบุคคลทั้งหมดเป็นตัวแทนของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายการเมืองของเทศบาลนครพิษณุโลก เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของเทศบาลนครพิษณุโลก กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา สมาคมผู้สูงอายุ จากการลงพื้นที่ของผู้วิจัยทำให้ทราบถึง วิธีดำเนินงานของเทศบาลในด้านสตรีและครอบครัว และทราบถึงปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก โดยจะขอสรุปในภาพรวมของแต่ละกลุ่มเป้าหมายโดยแยกย่อยในประเด็นของ วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลกด้านสตรีและครอบครัว และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก

1. ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลก

1.1 วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลก กล่าวว่าวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลกจะมีการเน้น ในสามประเด็นหลัก คือ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในการพัฒนาในสามประเด็นจะใช้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีการจัดตั้งขึ้นมา อาทิ กลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการ เข้ามาดูแลและพัฒนา โดยในเรื่องของการเมืองจะส่งเสริมให้รู้เรื่องของระบบประชาธิปไตย และประชาชนสามารถเข้าร่วมในการเมือง โดยจัดให้มีการอบรมสร้างความรู้ ในด้านของเศรษฐกิจ จะใช้หลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน และการขยายตลาดการค้าขาย สร้างอาชีพก่อให้เกิดรายได้ อาทิ ตลาดถนนคนเดิน ตลาดรถไฟ ในด้านสังคมจะดูแลในเรื่อง ครอบครัว เรื่องบุตร จะมีการอบรมในเรื่องบุคลิกภาพ วัฒนธรรม

ประเพณี ยาเสพติด จากการเน้นสามประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังมีการส่งเสริมกิจกรรม นันทนาการ ซึ่งเห็นได้จากการจัดให้มีกีฬาชุมชน การพากลุ่มต่าง ๆ ไปทัศนศึกษา ในประเด็นของการสงเคราะห์เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยการสงเคราะห์ส่วนใหญ่จะเน้นให้กลุ่มคนเหล่านี้ยืนด้วยตนเองได้ โดยการส่งเสริมอาชีพ จัดให้มีการอบรมอาชีพต่าง ๆ

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลก กล่าวว่า ความร่วมมือของประชาชนนั้นจะเป็นไปในแบบกลุ่มต่าง ๆ ในเขตเทศบาล และกลุ่มเหล่านี้มีส่วนร่วมช่วยงานของเทศบาลด้านสตรีและครอบครัว โดยเทศบาลนครพิษณุโลกจัดกิจกรรม กลุ่มเหล่านี้จะเข้าร่วม และให้ความร่วมมือตลอด แต่ประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกเป็นชุมชนแบบเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มยาก ผู้นำชุมชนนั้นเป็นปัจจัยหลักในการรวมกลุ่มเช่นกัน โดยเทศบาลยังยึดหลักของธรรมาภิบาล โดยใช้หลักนิติธรรม ในการสงเคราะห์ต่าง ๆ โดยยึดหลักระเบียบการสงเคราะห์ ว่าควรให้การสงเคราะห์แค่ไหนอย่างไร ใช้หลักคุณธรรมโดยจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมในองค์กรก่อนเพื่อให้ประชาชนเห็นและเป็นแบบอย่าง และมีการจัดตั้งชมรมแสงธรรม ฝึกให้เข้าวัดสวดมนต์ และมีสภาวัฒนธรรมชุมชน ในเรื่องความโปร่งใส ส่วนใหญ่จะวัดกันที่ระบบการเงิน โดยมีองค์กรอิสระต่าง ๆ ให้การรับรอง ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ต้องใช้ความโปร่งใส เมื่อไม่โปร่งใสตรวจสอบไม่ได้งานหรือกิจกรรมในหลายด้านจะไม่ประสบความสำเร็จ ในด้านความรับผิดชอบ โดยทำโครงการหรือกิจกรรมพร้อมที่จะรับผิดชอบต่องานต่าง ๆ ส่วนในเรื่องของความคุ้มค่า นายกเทศมนตรีกล่าวว่า ไม่ได้ดูว่าคุ้มค่าทางตัวเงินหรือไม่แต่ดูว่า ก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตดีขึ้นไหม ถ้าเห็นว่าส่งผลที่ดีต่อคุณภาพชีวิตก็ทำ อาทิ การปรับปรุงตลาดร่วมใจ เพื่อให้มีการจัดการตลาดขึ้นมา สิ่งแวดล้อมดีขึ้น บ้านเมืองสะอาดเรียบร้อย แต่การมีธรรมาภิบาลในเทศบาลอย่างเดียวหากความร่วมมือของประชาชนงานหรือกิจกรรมคงไม่ประสบความสำเร็จ เพราะหากดำเนินการเรื่องได้ไปประชาชนไม่ให้ความร่วมมืองานนั้นจะประสบความสำเร็จ ดังนั้นคิดว่าปัจจัยหลักที่นำไปสู่ความสำเร็จของเทศบาลด้านสตรีและครอบครัว คือความร่วมมือของประชาชนเป็นหลัก

2. ข้าราชการประจำในเทศบาลนครพิษณุโลก

2.1 วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ ข้าราชการประจำเทศบาลนครพิษณุโลก กล่าวว่าวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก จะเน้นให้ครอบคลุมสามประเด็นหลัก คือ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งในสามประเด็นหลักนี้จะต้องมีการพัฒนาต่อยอดไปพร้อม ๆ กันเพราะหากพัฒนาอย่าง

ใดอย่างหนึ่งอย่างอื่นจะไม่สำเร็จ ยกตัวอย่าง เมื่อเศรษฐกิจไม่ดี จะส่งผลให้ประชาชนไม่พร้อมในเรื่องการเมือง เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนาจะต้องทำไปพร้อมกันทั้งสามประเด็นหลัก โดยในด้านเศรษฐกิจจะให้ความสำคัญในการทำมาหากิน การประกอบการค้า โดยใช้อาสาสมัครหรือกลุ่มต่าง ๆ ที่ก่อตั้งขึ้นเข้ามาร่วมแก้ไขและปรึกษากัน ในการฝึกอาชีพของประชาชน จะร่วมกับวิทยาลัยชุมชน คอยฝึกอาชีพตามความต้องการในช่วงปิดภาคการศึกษา ในด้านสังคมเทศบาลจะให้การดูแลตั้งแต่เกิดจนตาย โดยการจัดบริการสาธารณสุขแบ่งออกเป็นสี่ศูนย์สุขภาพ เพื่อให้ครอบคลุมทั้งเขตเทศบาลโดยศูนย์สุขภาพนี้ประชาชนสามารถเข้าไปปรึกษาโดยใช้สิทธิที่ตนเองมี เช่น สิทธิข้าราชการ สิทธิประกันสังคม สิทธิรักษาฟรี เป็นต้น ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ในด้านของการศึกษามีการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลโดยให้เข้ารับบริการโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ในด้านของผู้สูงอายุ มีการจัดตั้งกองทุนสำหรับผู้สูงอายุและมีกิจกรรมต่าง ๆ โดยบริการ รับ ส่ง ผู้สูงอายุในชุมชนเขตเทศบาลไปร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน อาทิ สวดมนต์ ร้องรำทำเพลง สร้างเสริมอาชีพอดิเรก ในด้านการส่งเสริมเด็ก มีการจัดครูอาสาเข้าไปในชุมชน มีสถานที่พักเด็กเร่ร่อนพร้อมเสริมสร้างอาชีพจนสามารถยืนยัดได้ ในการส่งเสริมผู้พิการ นอกจากมีเบี้ยยังชีพ ยังให้ความช่วยเหลือในเรื่องของอุปกรณ์ อาทิ ไม้เท้า เครื่องช่วยฟัง อุปกรณ์ช่วยพยุงตัว รถเข็น เป็นต้น และมีการส่งแพทย์ไปตรวจสุขภาพในชุมชน ทุกเดือน และในการปฏิบัติงานเพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่จะใช้กลุ่มต่าง ๆ เข้ามาช่วยจัดกิจกรรม หรือเสนอความต้องการกลุ่ม

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ ข้าราชการประจำเทศบาลนครพิษณุโลก กล่าวว่าถ้าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจหลักของกิจกรรมและการทำงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว เพราะกลุ่มอาสาสมัครมีความเข้มแข็งจึงมีส่วนช่วยในการพัฒนาพื้นที่ในเขตเทศบาลได้ ความจริงแล้วงานทุกงานกิจกรรมทุกกิจกรรมนั้นมาจากประชาชนโดยการเสนอขึ้นมา จึงเกิดงานและกิจกรรมขึ้นมา หากประชาชนไม่ให้ความสนใจและความร่วมมือกิจกรรมต่าง ๆ และวิธีดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสตรีและครอบครัว จะไม่ประสบความสำเร็จจนได้รับรางวัล ซึ่งจากความร่วมมือของประชาชนนั้นมีการประชุม และออกมาในแบบของสมัชชาเพื่อให้เกิดฉันทามติ แล้วเทศบาลนครพิษณุโลกก็นำหลักของธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ โดยหลักนิติธรรมยึดกฎระเบียบ อาทิ การบริการสาธารณสุขเป็นไปตามกรอบของพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ และเน้นความเสมอภาคเป็นสำคัญ ในการตรวจสอบประชาชนสามารถตรวจสอบทั้งในเรื่อง การจัดซื้อ จัดจ้าง ในด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติการทุกครั้งมีการติดตามผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาและแก้ไข ส่วนในเรื่องของความคุ้มค่าที่เทศบาลไม่ได้มองให้ขึ้นอยู่กับประโยชน์หรือกำไร

แต่มองให้เกิดความยั่งยืน ในการศึกษา หรือสุขภาพจิตใจ อย่างไรก็ตามปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานด้านสตรีและครอบครัวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชน

3. กลุ่มสตรีในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก

3.1 วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มสตรีในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก กล่าวว่าวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก เป็นในรูปแบบของอาสาสมัคร และอาสาสมัครส่วนใหญ่จะเป็นสตรีเพราะสตรีเป็นตัวยึดโยงนำเอาบุรุษหรือคนในครอบครัวออกมาทำกิจกรรม โดยกลุ่มต่าง ๆ จะมีช่วยเข้าไปช่วยเหลือประชาชนโดยการเสริมสร้างอาชีพ ส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพใจ รับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ในด้านการส่งเสริมอาชีพนั้นมีการจัดอบรมอาชีพต่าง ๆ แต่ไม่ได้เน้นให้ทำงานเป็นประจำแต่เน้นเป็นงานที่เสริมรายได้ เนื่องจากกลุ่มเหล่านี้เป็นกลุ่มที่อยู่ในเขตเทศบาลจะมีวิถีชีวิตแบบคนเมืองมาก ไม่มีเวลามากจึงต้องใช้เวลาให้น้อยในการรวมกลุ่มแต่ต้องให้เกิดประสิทธิภาพ แต่วิธีการดำเนินงานของเทศบาลจะให้ความสำคัญไปที่การต่อยอดจากการฝึกอบรมอาชีพแล้วโดยการจัดงานมหกรรม ถนนคนเดิน เน้นไปการสร้างพื้นที่ค้าขาย หาดตลาดมากกว่าการอบรมแล้วทำออกมาไม่มีตลาดรองรับ ในด้านสตรีจะดูแลเรื่อง การตั้งครรภ์ ้วยเรียน ้วยทำงาน ดูแลเรื่องสุขภาพโดยมีการรณรงค์ให้ตรวจมะเร็งปากมดลูก เข้าไปในทุกชุมชน ในด้านกิจกรรมนันทนาการ มีการจัดกิจกรรมตามเทศกาล เช่น เทศกาลปีใหม่จัดให้มีการจับรางวัลในทุกชุมชน ไม่ได้มาจัดรวมกันในที่เดียวแต่จะให้จัดในเขตชุมชนตนเองเพื่อสร้างสายสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็ก ครอบครัว และผู้สูงอายุ เทศกาลสงกรานต์มีการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในชุมชน เป็นต้น และยังส่งเสริมกิจกรรมทางกีฬาโดยการสร้างลานกีฬา และจัดแข่งขันกระชับความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนปีละ 1 ครั้ง ด้านการสงเคราะห์ การสงเคราะห์ผู้พิการมีเบี้ยยังชีพให้เช่นเดียวกับผู้สูงอายุ และมีบริการตรวจรักษาและทำบัตรขึ้นทะเบียนคนพิการ เด็กเร่ร่อนมีการประสานงานโดยใช้กลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ เข้ามาตรวจสอบเมื่อพบเจอจะมีการแจ้งไปยังเทศบาลเพื่อพาไปยังสถานที่รับเลี้ยงและดูแล

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มสตรีในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลมีอยู่ในระดับสูง จึงส่งผลให้งานของเทศบาลไม่ว่าจะออกมาในรูปแบบของกิจกรรมนันทนาการ การอบรม ได้รับการตอบรับและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กล่าวอีกนัยเพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงทำให้เกิดการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว เนื่องจากให้

ประชาชนเสนอความต้องการของกลุ่มกับเทศบาลนครพิษณุโลก และเทศบาลจึงจัดเป็นแผนการพัฒนามา ในทุกงานจะต้องมีการเสนอและสนองงานนั้นจึงประสบความสำเร็จ ทำให้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว คือความร่วมมือของประชาชนอย่างดีและสม่ำเสมอ นอกจากนี้ปัจจัยหลักคือความร่วมมือของประชาชนแล้วยังมีอีกความสำคัญคือ ผู้นำองค์กร ตัวแทนกลุ่มสตรีกล่าวว่า หากผู้บริหารไม่นำประเด็นนี้เข้ามาเป็นเรื่องสำคัญ การทำงานด้านสตรีและครอบครัวจะไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากผู้ปฏิบัติงานในด้านที่เกี่ยวข้องจะไม่มีกำลังใจในการทำงาน โดยผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลก คอยตรวจสอบการทำงาน ติดตามผลและประเมินผลตลอดทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ในด้านของธรรมาภิบาลได้มีการนำมาใช้โดยคำนึงถึง หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใสตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบต่องาน และความคุ้มค่า แต่ยังคงการให้มีส่วนร่วมของประชาชน โดยขั้นของการมีส่วนร่วมนี้อยู่ในระดับสูงเพราะประชาชนเข้ามาอยู่ในระดับกระบวนการที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุด้วยผลและผลสุดท้ายต้องเป็นฉันทามติ ที่เห็นพร้อมต้องกันจึงทำงานหรือกิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจะมีการพัฒนาและต่อยอดไป แต่หากงานได้ประชาชนไม่เห็นด้วยงานหรือกิจกรรมนั้นจะถูกปรับปรุงแก้ไขหรือไม่สานต่อ จึงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมาก

4. กลุ่มสมาคมผู้สูงอายุ

4.1 วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สูงอายุ กล่าวว่า วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลกในด้านของสตรีและครอบครัว ประสบความสำเร็จเพราะ การทำงานเป็นกลุ่มโดยการรวมกลุ่ม ไม่ใช่ทำเพียงคนเดียวคนหนึ่งเท่านั้น โดยเทศบาลนครพิษณุโลก สนับสนุนก่อให้เกิดกลุ่มต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนการทำงานของเทศบาลนครพิษณุโลก กลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มออกกำลังกาย กลุ่มส่งเสริมอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ เป็นต้น โดยกลุ่มเหล่านี้ จะช่วยกันส่งเสริมในแต่ละด้านของตนแต่เมื่อมีหลายกลุ่ม หลายด้าน ทำให้การทำงานในภาพรวมครบถ้วนตามความต้องการ ทั้งในด้าน สุขภาพ อาชีพ นันทนาการ การศึกษา เป็นต้น ในการทำงานของเทศบาลในทุกกิจกรรมจะเน้นไปที่ บุคคลสามกลุ่มหลัก คือ กลุ่มของเยาวชน กลุ่มของสตรี และกลุ่มของผู้สูงอายุ โดยมีโครงการที่ชื่อว่า บุคคลสามวัย โดยจุดประสงค์ของโครงการนี้เพื่อให้บุคคลทั้งสามกลุ่มนี้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสายใยในครอบครัว

โดยวิธีการดำเนินงานของเทศบาลมีการดำเนินงาน ในรูปแบบของการจัดกิจกรรม

นันทนาการ โดยให้มีการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ ในทุกวันจันทร์ ที่วัดอรุณญิก มีการจัดประกวดแอโรบิก ของชุมชนต่าง ๆ ในรูปแบบของการสงเคราะห์ เด็ก สตรี คนพิการและผู้สูงอายุ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ในด้านของเด็กมีการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลโดยจัดการศึกษาแบบไม่เสียค่าใช้จ่าย ในด้านของคนพิการ ใช้เป็นการสนับสนุนเบี้ยยังชีพได้โดยมีเงินประจำปีให้แก่ผู้พิการที่ขึ้นทะเบียนผู้พิการ และมีการส่งเสริมอาชีพผู้พิการโดยการจัดอบรมอาชีพคนพิการ

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สูงอายุ กล่าวว่าความร่วมมือของประชาชนในด้านต่าง ๆ ในรูปแบบของกลุ่ม ทำให้งานของเทศบาลนครพิษณุโลกสำเร็จลุล่วง ความร่วมมือของประชาชนเป็นปัจจัยหลักในการช่วยส่งเสริมการทำงานของเทศบาล ซึ่งมีการรวมกับในรูปแบบสมัชชา และข้อตกลงต้องเป็นฉันทามติ ซึ่งโดยเทศบาลได้นำหลักการธรรมาภิบาลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงาน ซึ่งกลุ่มของผู้สูงอายุกล่าวไว้ว่า เทศบาลนครในเรื่องของหลักนิติธรรม จากงบประมาณและแผนนโยบาย ได้มีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับ และกลุ่มบางกลุ่มได้ก่อตั้งขึ้นมาเพราะกฎหมายโดยมีขั้นตอนชัดเจน จึงเป็นไปตามหลักของนิติธรรม ในด้านของหลักคุณธรรม ในเขตเทศบาลนครได้มีการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ มากแต่เทศบาลให้การปฏิบัติกับทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน ในด้านความโปร่งใส โดยสังเกตได้จากการปฏิบัติงานอะไรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้รับรู้ทุกชุมชน และสามารถให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบหรือข้อสงสัยได้ด้วย แต่หากเทศบาลนครเข้มแข็งอย่างเดียวแต่ขาดความร่วมมือของประชาชนที่เป็นปัจจัยหลัก ในการดำเนินงานในหลายด้านแล้ว เทศบาลนครพิษณุโลกจะไม่ประสบความสำเร็จ และจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สูงอายุ แล้วผู้วิจัยคิดว่ามีปัจจัยอีกปัจจัยคือ นายกเทศบาลนครพิษณุโลก โดยกลุ่มผู้สูงอายุกล่าวว่า นายกเทศบาลนครพิษณุโลก หรือเปรมฤดี ชามพูนท เป็นบุคคลที่มีความคิดกว้างไกล สั่งงานแล้วติดตาม การทำกิจกรรม จะมีนายกเทศบาลนครพิษณุโลกให้การสนับสนุนอย่างดีตลอดและยังเข้ามาร่วมกิจกรรมด้วยตัวเอง และเป็นอีกหนึ่งปัจจัยทำให้กลุ่ม เข้มแข็งขึ้นและมีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 กลุ่มเป้าหมายซึ่งมีมุมมองที่มีต่อปัจจัยและวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ไปตามความคิดของแต่ละกลุ่มซึ่งผู้วิจัยของสรุปมุมมองของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ในตารางดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงมุมมองของแต่ละกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อปัจจัยและวิธีดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก

ลำดับ	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก	ปัจจัยที่ของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว
1	ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลก	เน้นในการพัฒนาสามประเด็นหลัก คือ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในการพัฒนาในสามประเด็นนี้จะใช้กลุ่ม ที่มีการจัดตั้งขึ้นมา เข้ามาดูแลและพัฒนา	การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นปัจจัยหลัก เพราะ ประชาชนจะรวมกลุ่มและกลุ่มเหล่านี้จะเข้าร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ และให้ความร่วมมือจึงนำไปสู่การพัฒนา
2	ข้าราชการประจำในเทศบาลนครพิษณุโลก	เน้นการพัฒนาสามประเด็นหลัก คือ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งในสามประเด็นหลักนี้จะต้องมีการพัฒนาต่อยอดไปพร้อมกัน โดยใช้อาสาสมัครหรือกลุ่มต่าง ๆ ที่ก่อตั้งขึ้นเข้ามาช่วยแก้ไขและปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิด อีกทั้งเทศบาลนครยังมีการดูแลสุขภาพ เพราะเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาในเรื่องอื่นต่อไป โดยการจับบริการสาธารณสุขสุขแบ่งออกเป็นสี่ศูนย์สุขภาพ เพื่อให้ครอบคลุมทั้งเขตเทศบาล	การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นหัวใจหลักของกิจกรรมและการทำงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว เพราะกลุ่มอาสาสมัครมีความเข้มแข็งจึงมีส่วนช่วยในการพัฒนาพื้นที่ในเขตเทศบาลได้ และงานทุกงานกิจกรรมทุกกิจกรรมนั้นมาจากประชาชนโดยการเสนอขึ้นมาทางเทศบาลจึงได้ตอบสนองความต้องการของประชาชนซึ่งออกมาในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงมุมมองของแต่ละกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อปัจจัยและวิธีดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก (ต่อ)

ลำดับ	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก	ปัจจัยที่ของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว
3	กลุ่มสตรีในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก	วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก เป็นในรูปแบบของอาสาสมัคร และอาสาสมัครส่วนใหญ่จะเป็นสตรีเพราะสตรีเป็นตัวยึดโยงนำเอาบุตรหรือคนในครอบครัวออกมาทำกิจกรรม โดยกลุ่มต่าง ๆ จะมีช่วยเข้าไปช่วยเหลือประชาชนโดยการเสริมสร้างอาชีพ ส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพใจ รับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข	การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลมีอยู่ในระดับสูง จึงส่งผลให้งานของเทศบาลไม่ว่าจะออกมาในรูปแบบของกิจกรรม นันทนาการ การอบรม ได้รับการตอบรับและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กล่าวอีกนัยเพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงทำให้เกิดการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว เนื่องจากให้ประชาชนเสนอความต้องการของกลุ่มกับเทศบาลนครพิษณุโลก และเทศบาลจึงจัดเป็นแผนการพัฒนา
4	กลุ่มผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก	วิธีการดำเนินงาน จะเน้นการทำงานเป็นกลุ่มโดยการรวมกลุ่มโดยเทศบาลนครพิษณุโลก สนับสนุนก่อให้เกิดกลุ่ม ขึ้นมาเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนการทำงาน ของเทศบาลนครพิษณุโลก โดยกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นมา จะช่วยกันส่งเสริมในแต่ละด้านของตนแต่เมื่อมีหลายกลุ่มหลายด้าน ทำให้การทำงานในภาพรวมครบถ้วนตามความ	การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นปัจจัยหลักในการช่วยส่งเสริมการทำงาน ของเทศบาล ซึ่งโดยเทศบาลได้นำหลักการของธรรมาภิบาลเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการทำงาน แต่หากเทศบาลมีความเข้มแข็งอย่างเดี่ยวแต่ขาดความร่วมมือของประชาชนที่เป็นปัจจัยหลัก เทศบาลนครพิษณุโลก จะไม่ประสบความสำเร็จ

ทัศนคติของกลุ่มสัมภาชน์ต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

ในทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่ม มีความคิดไปในทางที่คล้ายคลึงกัน คือ ความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลกนั้นมาจากการที่มีกลุ่มของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกเข้ามาเป็นตัวแทนในการทำงาน ในด้านสตรีและครอบครัวซึ่งกลุ่มต่าง ๆ จะกระจายไปตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ในเขตเทศบาล และครอบคลุมในทุกด้าน อาทิ ด้านนันทนาการ ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ซึ่งการพัฒนาในด้านเหล่านี้จะให้ความสำคัญในสามกลุ่มหลัก หรือเรียกว่าสามวัย คือ วัยเด็ก วัยทำงาน และผู้สูงอายุ ซึ่งงานด้านสตรีและครอบครัวต้องใช้อองค์ประกอบในหลายด้าน ทั้งด้านองค์กร ด้านผู้นำองค์กร ผู้นำกลุ่ม ตลอดจนภาคประชาชน เพราะหากองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งไปอาจบั่นทอนความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก เนื่องจากอาจเกิดการทำงานที่ล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน องค์ประกอบเหล่านี้เปรียบเสมือนฟันเฟืองคอยขับเคลื่อนองค์กร และฟันเฟืองเหล่านี้ยังต้องมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้เดินหน้าไปพร้อม ๆ กันในทุกด้าน

บทที่ 5

บทสรุป

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว" โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1. ศึกษาวิธีการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก 2. ศึกษาปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมการดำเนินการด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลกจนประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และค้นหาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจ อีกทั้งให้เกิดความเข้าใจโดยก่อนลงมือทำวิจัย เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือมากที่สุด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการทบทวนวรรณกรรม โดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของเทศบาลนคร ด้านสตรีและครอบครัวพร้อมทั้งนำทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง มาอธิบายประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้อีกด้วย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมองจากตัวแปรต้นแบ่งเป็น 2 ประเด็นหลักคือ วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว โดยประเด็นวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลกแบ่งได้ คือ 1. การให้บริการสาธารณะและการบริการประชาชน 2. นโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเทศบาลนครพิษณุโลก ประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว แบ่งได้คือ 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก 2. การมีธรรมาภิบาลในองค์กร มีตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก โดยใช้กรณีศึกษาหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มอาสาสมัครในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นจำนวน 4 กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในส่วนของมุมมองและทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ทั้งนี้จะมีการบันทึกเสียง บันทึกภาพนิ่ง จดบันทึกและทำความเข้าใจในขณะสัมภาษณ์ โดยตีความจากข้อมูล แผนปฏิบัติงาน และเจตนารมณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหลัก มีการวิเคราะห์เปรียบเทียบในแต่ละกรณี และตีความตามตรรกะวิธี

1. สรุปผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 4 กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีมุมมองต่อปัจจัยและวิธีการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว มีทั้งสอดคล้องไปแนวทางเดียวกันจึงสรุปเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงทัศนคติของแต่ละกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อปัจจัยและวิธีดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก จนประสบความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัว

ลำดับ	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลกด้านสตรีและครอบครัว
1	ผู้บริหารเทศบาลนครพิษณุโลก	วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก โดยการรวมกลุ่มอาสาสมัครเข้ามาเป็นเครือข่ายตามนโยบาย	การมีส่วนร่วมของประชาชน
2	ข้าราชการประจำในเทศบาลนครพิษณุโลก	วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก โดยการรวมกลุ่มอาสาสมัครเข้ามาเป็นเครือข่ายตามนโยบาย	การมีส่วนร่วมของประชาชน
3	กลุ่มสตรีในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก	วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก โดยการรวมกลุ่มอาสาสมัครเข้ามาเป็นเครือข่ายตามนโยบาย	การมีส่วนร่วมของประชาชน
4	กลุ่มผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก	วิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก โดยการรวมกลุ่มอาสาสมัครเข้ามาเป็นเครือข่ายตามนโยบาย	การมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการสรุปผลในตารางที่ 3 พบว่าทั้ง 4 กลุ่มเป้าหมายมีมุมมองต่อปัจจัยและวิธีดำเนินการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว ไปในทิศทางเดียวกันโดยจะสรุปในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก

กลุ่มเป้าหมายเห็นว่าวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก เป็นไปในรูปแบบของกลุ่มอาสาสมัคร เครือข่าย เข้าไปเป็นตัวประสานงานระหว่างชุมชนกับเทศบาลนครพิษณุโลก ในนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเทศบาลนครพิษณุโลก ในอัตราส่วน 4: 0 ซึ่งกลุ่มอาสาสมัครนี้จะเป็นกลุ่มของประชาชนเพื่อเสนอความต้องการในรูปแบบกลุ่มต่อเทศบาลนครพิษณุโลกโดยกลุ่มอาสาสมัครจะเกิดขึ้นจากชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลจึงส่งผลในการทำงานของเทศบาลนครพิษณุโลกครอบคลุมและทั่วถึงในทุกพื้นที่ชุมชน ซึ่งเทศบาลนครพิษณุโลก ได้นำข้อเสนอความต้องการของประชาชนจากกลุ่มอาสาสมัคร มาเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก โดยคำนึงถึงการพัฒนาในหลักการที่ตั้งเป้าหมายในการดำเนินการสามประเด็นคือ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

กลุ่มเป้าหมายเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในอัตราส่วน 4 : 0 ซึ่งทุกกลุ่มเป้าหมายเห็นว่ากลุ่มอาสาสมัครเป็นส่วนทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาลนครพิษณุโลกและร่วมเสนอความต้องการ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของเทศบาลหากไม่มีความร่วมมือจากภาคประชาชนเทศบาลนครพิษณุโลกจะไม่มีกรอบ แนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชน ด้านสตรีและครอบครัว เพราะไม่ทราบถึงความต้องการของประชาชนอาจก่อให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงานไม่ตรงความต้องการของประชาชน ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด และอาจเกิดความเลื่อมล้ำในการเข้ารับบริการอันเนื่องมาจากการบริการไม่ทั่วถึงครอบคลุมในทุกพื้นที่เขตเทศบาล

2. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในหัวข้อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัวเป็นการศึกษาที่กำหนดเขตพื้นที่เฉพาะภายในเทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเกิดจากการเล็งเห็นความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว จนได้รับรางวัลดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว 4 ปีติดต่อกันจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) จาก

ความสำเร็จดังกล่าวส่งผลให้ผู้วิจัยมองว่าปัจจัยอะไรที่นำไปสู่ความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาวิจัยเพื่อทราบปัจจัยใดที่นำไปสู่ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัวของเทศบาลนครพิษณุโลก โดยมุ่งประเด็นการศึกษาไปที่ 2 ประเด็นคือ เทศบาลนครพิษณุโลกมีวิธีการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว และปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

จากการศึกษาวิจัยทำให้คณะผู้วิจัยสามารถตอบคำถามการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ในเบื้องต้นถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว ซึ่งจากการศึกษาวิจัยสามารถตอบคำถามการวิจัยได้ดังนี้

ประเด็นด้านวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อทราบวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว ในการให้บริการสาธารณะและการบริการประชาชน จากการวิจัยโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า การให้บริการสาธารณะและการบริการประชาชน ได้มีการดำเนินการในหลายรูปแบบ ทั้งด้านสุขภาพ โดยจัดให้มีศูนย์บริการสุขภาพในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกซึ่งจัดใหญ่มีใน 4 จุดบริการเพื่อให้ครอบคลุมในพื้นที่เขตชุมชน ด้านนันทนาการ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในทุกชุมชน มีการแข่งขันกีฬาประจำปี การจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายสวนสาธารณะตลอดจนมหรรมสินค้า ด้านการส่งเสริมอาชีพและรายได้ โดยมีการอบรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ จัดให้มีแหล่งตลาดซื้อขายเพื่อเป็นแหล่งขายซื้อสินค้าที่ได้จากการอบรมอาชีพก่อให้เกิดรายได้ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยการส่งเสริมการศึกษาจัดให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ส่งเสริมและพัฒนาตลาดปลอดภัยเพื่อให้เกิดสุขภาพกายและใจที่ดี ซึ่งมีความสอดคล้องกับ กรอบแนวคิดการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก เทศบาลนครพิษณุโลกได้มีการจัดการให้บริการสาธารณะและการบริการประชาชน ไว้เป็นรูปธรรม ต่อเนื่องและครอบคลุมในทุกด้านความต้องการของประชาชนในด้านสตรีและครอบครัว ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดหลักการการให้บริการสาธารณะ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อทราบวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว ในนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเทศบาลนครพิษณุโลก จากการวิจัยโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า นโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเทศบาลนครพิษณุโลก ได้มีการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัคร แนวร่วมหรือเครือข่าย เพื่อให้เป็นส่วนเข้ามาเสนอความต้องการของประชาชนในแต่ละกลุ่ม เพื่อนำแนวทางนั้นไปพัฒนาและเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีดำเนินการ ด้านนันทนาการ มีการรวมกลุ่มกีฬาเปตอง วิ่ง แอร์โรบิก ซึ่งมีการเสนอความต้องการ อาทิ สนาม

อุปกรณ์ และการจัดการแข่งขัน ซึ่งเทศบาลจึงได้มีการจัดการแข่งขันกีฬาประจำปีขึ้น ด้านการส่งเสริมอาชีพ มีการรวมกลุ่มอาชีพช่างตัดผม ร้านอาหาร และอื่น ๆ ซึ่งมีการเสนอความต้องการอาทิ การพัฒนาอาชีพ แหล่งซื้อขาย โดยเทศบาลนครพิษณุโลกจึงได้มีการจัดอบรมอาชีพ เพื่อการพัฒนาและต่อยอดในชุมชนต่าง ๆ และพัฒนาแหล่งซื้อขาย อาทิ ถนนคนเดิน ตลาดร่วมใจ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ กรอบแนวคิดการวิจัยที่ตั้งไว้

ประเด็นด้านปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จากการวิจัยโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เกิดขึ้นในรูปแบบของกลุ่มอาสาสมัคร เพื่อเสนอความต้องการของประชาชนซึ่งออกมาในรูปแบบความต้องการกลุ่ม โดยกลุ่มอาสาสมัครนี้ครอบคลุมอยู่ในทุกชุมชน ทุกด้านเพื่อให้สนองความต้องการของประชาชนได้อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มอาชีพ กลุ่มกีฬา กลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มของผู้พิการ โดยแต่ละกลุ่มจะเสนอความต้องการในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มตนแก่เทศบาลนครเพื่อให้เทศบาลนครเป็นแนวทางให้การปฏิบัติงาน แต่การก่อตั้งกลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ จะต้องได้รับความร่วมมือของประชาชนอย่างมาก เห็นได้จากการรวมกลุ่มที่มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องยาวนาน และมีการทำสมาธิเพื่อหาข้อสรุปในแบบฉันทามติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วม ที่มี การแบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ระดับ ซึ่งขั้นที่ 4 ของแนวคิดดังกล่าวคือ พัฒนาหาข้อตกลงร่วมกัน แสวงหาฉันทามติ และเนื่องจากในเขตเทศบาลมีการทำสมาธิเพื่อหาฉันทามติ จึงเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าเทศบาลนครพิษณุโลกมีความมีส่วนร่วมในระดับสูง และตรงกับกรอบแนวคิดการวิจัยที่ตั้งไว้ที่ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว ในการมีธรรมาภิบาลในเทศบาลนครพิษณุโลก จากการวิจัยโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า การมีธรรมาภิบาลในเทศบาลนครพิษณุโลกนั้น มีการยึดหลักนิติธรรม เนื่องจากเทศบาลนครพิษณุโลกเป็นหน่วยงานของภาครัฐย่อมมีระเบียบหรือกฎ ที่ชัดเจน ได้มีการนำมาใช้ในด้านงบประมาณ เป็นต้น การยึดหลักคุณธรรมในการบริการประชาชนให้เป็นไปในขอบของความเป็นธรรม เท่าเทียม ความโปร่งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการทำงาน เป็นต้น ซึ่งการมีธรรมาภิบาลทำให้การทำให้การดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว ตลอดจนด้านอื่น เป็นไปอย่างเรียบร้อย และเป็นรูปธรรมตรวจสอบได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ

กรอบแนวคิดการวิจัยที่ตั้งไว้ที่ว่ากรณีรรมมาภิบาลในเทศบาลนครพิษณุโลก

3. ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ความเจาะลึกในกลุ่มของวัยทำงาน เนื่องจากเดิมให้ความสนใจกับกลุ่มของเด็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยไม่มีการให้ความสำคัญกับวัยทำงาน อาจจัดทำในรูปแบบของการอบรมเรื่องการวางแผนครอบครัว

2. ควรให้ความสำคัญในการทำงานการบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยให้เกิดการแลกเปลี่ยนในสามกลุ่มหลัก คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายรัฐ (เทศบาลนครพิษณุโลก และหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง) และภาคประชาชน เพื่อร่วมหาแนวทางการพัฒนาที่ดีที่สุดร่วมกัน

3. ควรให้การสนับสนุนกลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความพร้อมในการพัฒนากลุ่มที่เป็นวิธีการดำเนินหลัก อาจจัดทำออกมาในการสนับสนุนงบประมาณในการทำกิจกรรม เพราะเดิมงบประมาณมีน้อยส่งผลให้กลุ่มอาสาสมัครต้องออกงบประมาณในการทำกิจกรรมเอง หากเป็นเช่นนี้ในระยะเวลาอันยาวนานอาจก่อให้เกิดกลุ่มอาสาสมัครไม่มีกำลังใจในการทำกิจกรรมและเกิดการสลายกลุ่ม

4. ควรให้กลุ่มอาสาสมัครมีการส่งเสริมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน อันเนื่องมาจากภาคประชาชนจะเกิดความเบื่อหน่ายกับกิจกรรมเดิมเพราะภาคประชาชนมักจะให้ความสนใจกับกิจกรรมที่ยังไม่เคยทำ แต่กับกิจกรรมที่เคยทำแล้วได้แล้วมักไม่ให้ความสนใจเท่าที่เคย

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรจะเลือกกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายครอบคลุมในทุกด้าน เช่น ภาคประชาชน ผู้พิการกลุ่มเยาวชน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลายหลายมากขึ้น

2. ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการวิเคราะห์ข้อมูลรอบด้านแล้ววิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างว่าสามารถตอบคำถามที่เราอยากจะทราบเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. ในประเด็นการศึกษาควรเพิ่มประเด็นการศึกษาในด้านของผู้นำเทศบาลนครพิษณุโลก ทั้งในด้านของเป็นแรงจูงใจในการทำงานของกลุ่มอาสาสมัคร และคนในองค์กร และด้านของการที่ผู้นำเทศบาลนครพิษณุโลกเป็นสตรี

5. ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นหน่วยงานของราชการจึงทำให้มีการติดต่อประสานงานที่ล่าช้าและต้องเป็นลำดับขั้นตอนส่งผลให้การเก็บข้อมูลเป็นไปด้วยความยากลำบาก
2. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของภาครัฐทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาในการเก็บข้อมูล
3. การให้ความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาไม่เล็งเห็นความสำคัญของหัวข้อในการทำวิจัย
4. เวลาในการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์มีเวลาจำกัด
5. จำนวนของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย

บรรณานุกรม

- กอบกุล อินคันทานนท์, บรรณานิการ. (2537). **ผู้หญิง กับอำนาจที่จะแปรเปลี่ยน.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: พิมพ์คบไฟ.
- กาญจนา อาสนะคงอยู่. นักวิชาการศึกษา. **สัมภาษณ์.** (7 กุมภาพันธ์ 2555).
- กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ กองกลางสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2552). **ชีวิตครอบครัว.** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.
- คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิถีชีวิตครอบครัวและชุมชน. (มิถุนายน 2537). **การส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้.** ใน ผลการสัมมนาระดมความคิดเห็น. จรัญ จิรนนทพันธ์, ไพรัตน์ ภูชัยวิเวทย์ และหาญวิชัย หมายถึง. (2549). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารจัดการด้านการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาอำเภอเมือพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก.** การศึกษาค้นคว้าอิสระ. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จารวี ฉัตรเสถียรศักดิ์. นักวิชาการศึกษา. **สัมภาษณ์.** (7 กุมภาพันธ์ 2555).
- จุฑาทิพย์ คัมภีรสบ. กรรมการสภาผู้สูงอายุจังหวัดพิษณุโลก. **สัมภาษณ์.** (3 กุมภาพันธ์ 2555).
- เจมส์ แอล. เครย์ตัน. (2552). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม.** แปลและเรียบเรียงโดย วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิศ พงษ์ศักดิ์ศรี. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.
- เทศบาลนครพิษณุโลก. **นโยบายการบริหารงาน.** สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2554, จาก <http://th.phsmun.go.th/?name=page&file=page&op=nayobuy>.
- ธิดารัตน์ คัชมาตย์. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานตามธรรมาภิบาลของเทศบาลนครพิษณุโลก.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง.** เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). **45 ปีกรมการพัฒนาชุมชน : เปลี่ยนแปลงเพื่อประชาชน.** กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาชุมชน.
- บุญยืน ดีแจ้. กรรมการสภาผู้สูงอายุจังหวัดพิษณุโลก. **สัมภาษณ์.** (3 กุมภาพันธ์ 2555).
- เบ็ญจวรรณ รณคณา. **ประสานงานชมรมสตรีอาสาพัฒนาเทศบาลนครพิษณุโลก และหัวหน้างาน**

พัฒนาชุมชน กองสวัสดิการสังคมเทศบาลนครพิษณุโลก. สัมภาษณ์. (7 กุมภาพันธ์ 2555).

ปฟาณี รัฐิวัฒนา. (2535). การพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ประพันธ์ ระลึกมูล. ประธานสภาสาขาผู้สูงอายุจังหวัดพิษณุโลก. สัมภาษณ์. (3 กุมภาพันธ์ 2555).

ปรัชญา เวสารัชช. (2540). บริการประชาชน – ทำได้ไม่ยาก. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ.

เปรมฤดี ชามพูนท. นายกเทศมนตรีเทศบาลนครพิษณุโลก และประธานชมรมสตรีอาสาพัฒนาเทศบาลนครพิษณุโลก. สัมภาษณ์. (6 กุมภาพันธ์ 2555).

ฟรายด์แลนเดอร์, วอลเตอร์ เอ. แนวคิดและวิธีการทางสังคมสงเคราะห์. แปลและเรียบเรียงโดย วันทนีย์ วาสิกะสิน และนางลักขณ์ เอมประดิษฐ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพร์พิทยา.

รุ่งนภา ตาอินทร์. (2551). ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จรรจรณ ระลึกมูล. กรรมการสภาผู้สูงอายุจังหวัดพิษณุโลก. สัมภาษณ์. (3 กุมภาพันธ์ 2555).

วัชรภรณ์ เขียมสะอาด. (2538). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศุภณัฐ เพิ่มพูนวัฒน์, ณวัฒน์ ศรีปัดดา และพูนศิริ พรหมใส, กองบรรณาธิการ. (2548). คู่มือการศึกษา "การมีส่วนร่วมของประชาชน การกระจายอำนาจ และหลักธรรมาภิบาล. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัทศูนย์การพิมพ์.

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. คู่มือการเขียนใบสมัครรางวัล อปท.ดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว ประจำปี 2555. (ม.ป.ท.: ม.ป.พ.).

สำนักมาตรฐานการบริการงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2554. จาก

<http://www.thailocaladmin.go.th/service/TemplateOrganizeServlet?organize=standard>.

สุกัญญา บำรุงชาติ. หัวหน้างานส่งเสริมสุขภาพ. สัมภาษณ์. (7 กุมภาพันธ์ 2555).

สุดจิต นิमितกุล. (2543). **กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี**. ใน การปกครองที่ดี, 13-

24. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.

อรทัย ก๊กผล **จัดระเบียบชีวิตปริศนาปริศนา, บรรณารักษ์การ. (2552). เคล็ดลับการจัดการบริการสาธารณะ**

ห้องถิ่น : บทเรียนจากรางวัลพระปกเกล้า' 5. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
พระปกเกล้า.

เอเจอร์ แซม. (2545). **ธรรมาภิบาล การบริหาร การปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. แปล**

และเรียบเรียงโดย ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์น้ำฝน.

ภาคผนวก ก

หนังสือสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ที่ ศธ.0527.21.01(4)/0141

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

2 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตเก็บรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์

เรียน นายกเทศมนตรีเทศบาลนครพิษณุโลก

ด้วย นางสาวเหมือนฝัน มีพริ้ว บัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 833497 เทคนิคการบริหาร ซึ่งบัณฑิตจะต้องเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเต็มรูปแบบในประเด็น "ปัจจัยสู่ความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก"

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของบัณฑิตดังกล่าวสำเร็จลุล่วงด้วยดี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวเหมือนฝัน มีพริ้ว บัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คณะสังคมศาสตร์ เข้าศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อทำรายงานการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเต็มรูปแบบ ในหน่วยงานของท่าน ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ คณะสังคมศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นิตสาร วัฒนศัพท์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะสังคมศาสตร์

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง : ทักษะคติและความพึงพอใจของประชาชนในเขตพื้นที่ เทศบาลนครพิษณุโลก
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรี
และครอบครัว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - นามสกุล

เพศ () ชาย () หญิง

อาชีพ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว

1. ท่านคิดว่าวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลกด้านสตรีใด ที่ประสบความสำเร็จและประสบความสำเร็จอย่างไร
2. ท่านคิดว่าวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลกด้านครอบครัวใด ที่ประสบความสำเร็จและประสบความสำเร็จอย่างไร
3. ท่านคิดว่าวิธีการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก ด้านสตรีและครอบครัว ในแต่ละด้านต่อไปนี้อย่างไร
 - 3.1 ด้านการส่งเสริมการนันทนาการ มีวิธีการอย่างไรและอะไรบ้าง
 - 3.2 การให้การสงเคราะห์ (เด็ก, สตรี, ผู้สูงอายุ, คนพิการ) มีวิธีการอย่างไรและอะไรบ้าง
 - 3.3 การช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย มีวิธีการอย่างไรและอะไรบ้าง

4. ในทัศนคติของท่านคิดว่าความร่วมมือของประชาชน (เด็ก, สตรี, ผู้สูงอายุ, คนพิการ) มีส่วนช่วยในการสนับสนุนงานด้านสตรีและครอบครัวมีมากน้อยเพียงใด และอย่างไร
5. ในทัศนคติของท่านคิดว่าการมีธรรมาภิบาลในองค์กร (เทศบาลนครพิษณุโลก) มีส่วนช่วยในการส่งเสริมความสำเร็จงานด้านสตรีและครอบครัวหรือไม่ และในแต่ละด้านต่อไปนี้อย่างไร
 - 5.1หลักนิติธรรมในองค์กรเป็นส่วนในการสนับสนุนงานด้านสตรีและครอบครัวหรือไม่อย่างไร
 - 5.2คุณธรรมในองค์กรเป็นส่วนในการสนับสนุนงานด้านสตรีและครอบครัวหรือไม่อย่างไร
 - 5.3ความโปร่งใสในองค์กรเป็นส่วนในการสนับสนุนงานด้านสตรีและครอบครัวหรือไม่อย่างไร
 - 5.4ความรับผิดชอบในองค์กรเป็นส่วนในการสนับสนุนงานด้านสตรีและครอบครัวหรือไม่อย่างไร
 - 5.5ความคุ้มค่าในองค์กรเป็นส่วนในการสนับสนุนงานด้านสตรีและครอบครัวหรือไม่อย่างไร
6. ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่เป็นตัวนำไปสู่ความสำเร็จด้านสตรีและครอบครัว ของเทศบาลนครพิษณุโลกมากที่สุด
7. ในทัศนคติของท่าน เทศบาลนครพิษณุโลกควรให้การสนับสนุน หรือปรับปรุงแก้ไข ในประเด็นด้านสตรีและครอบครัวหรือไม่อย่างไร

รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านสตรีและครอบครัว

ความเป็นมา

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้เริ่มจัดกิจกรรมการประกาศเกียรติคุณ อปท. ที่มีผลงาน ดีเด่นด้านสตรีและครอบครัวเป็นครั้งแรก เมื่อปี 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เชื่อมโยงงานด้านพัฒนาสตรีและครอบครัวเข้าไว้ในแผนงาน/โครงการด้านการพัฒนาสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกิจกรรมการประกาศเกียรติคุณมีขั้นตอนการคัดเลือก อปท. ดีเด่นและการจัดงานมอบรางวัล

ปี 2548 ได้เปิดรับสมัครเฉพาะ อบต. ประเภทเดียว โดยให้ยื่นใบสมัครพร้อมเอกสารไปทำงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) 75 จังหวัดและพมจ. ทั้ง 75 จังหวัด เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกดยใช้เกณฑ์ชี้วัดระดับพื้นฐานซึ่งมี 8 ข้อ หลังจากนั้นจะส่งให้คณะกรรมการระดับจังหวัดซึ่งตั้งจากผู้แทนหน่วยงานภายในจังหวัดพิจารณาคัดเลือกอีกครั้งโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามตัวชี้วัดระดับพัฒนา จำนวน 11 ตัวชี้วัด ซึ่งผลการคัดเลือกปรากฏว่ามี อบต. ที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 52 แห่ง และอบต. ที่มีผลงานดีด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 31 แห่ง รวมทั้งหมด 83 แห่ง

ปี 2549-2550 สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้พัฒนาตัวชี้วัดโดยร่วมกับที่ปรึกษาจากสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (รองศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม) ดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์ตัวชี้วัด อปท. ดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว ประกอบด้วย ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานด้านพัฒนาสตรี 11 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดพื้นฐานด้านการพัฒนาครอบครัว 10 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดขั้นพัฒนาด้านสตรี 16 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดขั้นพัฒนาด้านการพัฒนาครอบครัว 17 ตัวชี้วัด รวมทั้งได้มีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนการคัดเลือกดังนี้

1. ประมวลและตรวจสอบคุณสมบัติ อปท. ที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกตามเกณฑ์และมาตรฐานการให้ค่าคะแนนโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
2. ประเมินความพึงพอใจและจัดสนทนากลุ่มใน อปท. ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลตามตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานโดยกลุ่มตัวอย่าง
3. จัดลำดับ อปท. ดีเด่นและประกาศผล

นอกจากนี้ได้ขยายกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมทั้ง อบจ. เทศบาล และอบต. สำหรับในปี 2549 มี อปท. ที่สมัครเข้ารับการคัดเลือก จำนวน 144 แห่ง จาก 56 จังหวัด ซึ่งผลการคัดเลือก

ปรากฏว่ามี อบต.ที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 24 แห่ง อบต.ที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 15 แห่ง และ อบต.ที่มีผลงานชมเชยด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 7 แห่ง รวมจำนวน 46 แห่ง สำหรับในปี 2550 มี อบต.ที่สมัครเข้ารับการคัดเลือก จำนวน 148 แห่ง จาก 59 จังหวัด ซึ่งมีผลการคัดเลือกปรากฏว่ามี อบต. ที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 24 แห่ง อบต. ที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 14 แห่ง และ อบต. ที่มีผลงานชมเชยด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 10 แห่ง รวมจำนวน 48 แห่ง

ปี 2551-2552 กระบวนการคัดเลือก อบต.ดีเด่นด้านสตรีและครอบครัวได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์และมาตรฐานตัวชี้วัด อบต. ดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว ประกอบด้วย ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาสตรี 6 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดการพัฒนาครอบครัว 8 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดร่วม (การพัฒนาสตรีและครอบครัว) จำนวน 4 ตัวชี้วัด ในปี 2551 มี อบต. สมัครเข้ารับการคัดเลือก จำนวน 153 แห่ง จาก 60 จังหวัดซึ่งผลการคัดเลือกปรากฏว่ามี อบต. ที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว ต่อเนื่อง 3 ปี (2548, 2549 และ 2550) จำนวน 4 แห่ง อบต.ที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 13 แห่ง อบต.ที่มีผลงานดีด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 35 แห่ง และ อบต.ที่มีผลงานชมเชยด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 8 แห่ง รวมจำนวน 60 แห่ง

โดยหลักเกณฑ์และมาตรฐานตัวชี้วัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดี เด่นด้านสตรีและครอบครัวประกอบด้วยเกณฑ์ชี้วัดด้านการพัฒนาสตรี 6 ตัวชี้วัด อาทิ การสนับสนุนให้เกิดกลุ่มสตรี การเปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมในทางการเมือง, การบริหารงานและการทำกิจกรรมโครงการต่างๆ ในชุมชน เป็นต้น เกณฑ์ชี้วัดด้านการพัฒนาครอบครัวมีทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด อาทิ การส่งเสริมอาชีพของครอบครัวยากจน(ตามเกณฑ์ จปฐ.) อัตราการหย่าร้างของครอบครัวในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมามีจำนวนผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงใน ครอบครัวของประชาชน และจำนวนผู้ที่ถูกทอดทิ้ง(เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ) ให้อยู่ตามลำพังในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมามีผลลดลง ฯลฯ และตัวชี้วัดร่วม (การพัฒนาสตรีและครอบครัว) มีจำนวน 4 ตัวชี้วัด อาทิการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อพัฒนาสตรีและครอบครัวในชุมชนและ การดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของสตรีและครอบครัวในชุมชน เป็นต้น โดยผลการคัดเลือก ในปี 2552 ประกอบด้วยสุดยอดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 4 แห่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัวต่อเนื่อง 3 ปี จำนวน 3 แห่ง (พ.ศ.2549, 2550, 2551) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานดีเด่นด้านสตรีและครอบครัวจำนวน 13 แห่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานดีด้านสตรีและครอบครัว จำนวน 36 แห่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานชมเชยด้านสตรีและ

ครอบครัวจำนวน 6 แห่งอปท.ที่มีผลงานดีเด่นจะเข้ารับใบประกาศเกียรติคุณในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553 นี้ ณ โรงแรมรามาร์คเด็นส์ ถนนวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

แนวคิด วิสัยทัศน์ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านพัฒนาสตรีและครอบครัว

ปัจจุบันเทศบาลนครพิษณุโลก มีประชากร จำนวน 75,256 คน เป็นชาย 34,580 คน เป็นหญิง 40,676 คน

จะเห็นได้ว่ามีจำนวนผู้หญิงมากกว่าผู้ชายและผู้ชายส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับความรู้ความสามารถในการทำงานของผู้หญิงซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ ดร.เปรมฤดี ชามพูนท นายกเทศมนตรีนครพิษณุโลก จึงได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของสตรีและครอบครัว ดังนี้

ความสำคัญของสตรี สตรีเป็นสัตว์สังคมที่ยิ่งใหญ่ไม่เฉพาะในปัจจุบันหรือตามที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศ ให้มีวันสตรีสากลเท่านั้น ในสังคมไทย สตรีได้ทำหน้าที่เคียงคู่กับบุรุษมาโดยตลอด ในประวัติศาสตร์ สังคมไทยยอมรับว่า สตรีไทยมีทั้งศักยภาพความสามารถตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุข มีความสมานฉันท์และมีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง ด้านการทำงาน สตรีไทยมีบทบาทในการทำหน้าที่และมีความรับผิดชอบมาก ซึ่งคาดว่าในอนาคตจะมีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะด้วยขีดความสามารถ ความมุ่งมั่นของสตรี รวมทั้งการมีส่วนร่วมใน ภาคแรงงาน ทางการเมือง และการบริหารเพิ่มขึ้น จนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ในปัจจุบัน สตรีเข้าร่วมในการบริหารงานในส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น บทบาทเหล่านี้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า สตรีไทย มีความสามารถ ความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบที่จะสร้างสังคมที่ดียิ่งขึ้นให้เกิดขึ้นในบ้านเมืองของเราอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เป็นสังคมที่แทบไม่มีความแตกต่างระหว่างชายหญิงอีกต่อไป

ความสำคัญของครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักสำคัญที่สุดของสังคม ทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกของครอบครัว ด้วยการอบรมเลี้ยงดูให้ความรัก ความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือเกื้อกูล พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความพร้อมที่จะทำงานอย่างเต็มที่และสร้างสรรค์ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป ดังนั้นครอบครัวจึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลที่สุดต่อชีวิตของทุกคน

จากแนวคิดดังกล่าว ดร.เปรมฤดี ชามพูนท นายกเทศมนตรีนครพิษณุโลก จึงกำหนดนโยบายการบริหารงาน ด้านการพัฒนาสตรีและครอบครัว โดยการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาศักยภาพสตรีและครอบครัวในทุกบริบท ให้ความสำคัญกับพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนาศักยภาพ พิตักษ์คุ้มครองสิทธิสตรี ส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายการมีส่วนร่วมในการ

พัฒนาชุมชน ตลอดจนดูแลคุ้มครองพัฒนาสถาบันครอบครัวให้แข็งแรง อบอุ่นและมั่นคง โดยมุ่งหวังให้เด็กมีการเจริญเติบโตพัฒนาการสมวัย ส่งเสริมให้บิดา มารดา มีความรู้ ความเข้าใจในการเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่ และตระหนักถึงการสร้างความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุด ของสังคมที่จะช่วยให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม และได้ก่อตั้งชมรมสตรีอาสาพัฒนาเมืองเทศบาลนครพิษณุโลกขึ้น มีคณะกรรมการและสมาชิกจำนวน 650 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งองค์กรสตรี การพัฒนาศักยภาพของสตรี การมีส่วนร่วมในสังคม ชุมชน และ ส่งเสริมบทบาทสตรีที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองสำหรับกรอบแนวทางในการดำเนินงาน แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ได้ดำเนินกิจกรรม/โครงการ ดังนี้

1.1 สายใยรักครอบครัวอบอุ่นครอบครัวเข้มแข็ง อนามัยแม่และเด็ก กิจกรรมผู้สูงอายุ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน กิจกรรมของศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม แรงงานสตรี วิถีที่พอเพียง เทศบาลสานฝัน เด็กด้อยโอกาส ชมรมแสงธรรม

2. ด้านเศรษฐกิจ ได้ดำเนินกิจกรรม/โครงการ ดังนี้

2.1 การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ กลุ่มได้กรอกปลา ศิลปะประดิษฐ์จากดินไทย นกมะพร้าว จักสานผักตบชวา เครื่องสำอางจากสมุนไพร ส่งเสริมสนับสนุนสินค้า OTOP สินค้าชุมชน และสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

2.2 การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายครัวเรือนและความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาปรับใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิต "ออมวันละบาท"

3. ด้านการเมืองการปกครอง ได้ดำเนินกิจกรรม/โครงการ ดังนี้

3.1 โครงการพลเมืองยุคใหม่(ความรู้ด้านการปกครองท้องถิ่นสำหรับประชาชน) เวทีท้องถิ่น "ผู้หญิง : เป็นความจริงทางการเมือง" บทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมของผู้หญิงทางการเมืองท้องถิ่น การปรับเปลี่ยนเจตคติในสังคมไทยไปสู่ความเสมอภาคหญิงชาย "ผู้หญิงกับการเมือง"

3.2 นายกเทศมนตรีนครพิษณุโลก ได้ให้ความหมายของสตรีไว้ว่า สตรี คือ ความ เป็นแม่ ในครอบครัวของคนไทย ตามความเชื่อสามีอาจเป็นช้างเท้าหน้าในเรื่องอื่นๆ แต่ เรื่องของลูก เรื่องของความรับผิดชอบในบ้าน เรื่องเศรษฐกิจในครัวเรือน วันนี้ลูกจะกินข้าว กับอะไร ลูกจะมีเงินไปโรงเรียนหรือไม่ จะเป็นภาระของแม่ทั้งหมด ถ้าผู้หญิงเข้มแข็งมี

ประสิทธิภาพ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ ไม่ใช่มุ่งหาเงินอย่างเดียว เชื่อว่าสตรีจะสร้างครอบครัวที่อบอุ่นให้กับสังคมได้ด้วย ดังนั้น ในการพัฒนาองค์กร จำเป็นต้องครอบคลุมทุกบริบทที่จะสามารถใช้อำนาจหน้าที่ ภารกิจที่กฎหมายกำหนดให้ไว้ โดยเฉพาะในสังคมเมืองของเทศบาลนครพิษณุโลก จึงได้ตั้งกลุ่มสตรีขึ้นเรียกว่า “กลุ่มสตรีอาสาพัฒนาเมือง” เพื่อพัฒนาเมืองใน 3 ประการ คือ 1. เรื่องการเมือง 2. เรื่องเศรษฐกิจ 3. เรื่องสังคม ดังนั้น ในการพัฒนาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เรื่องการเมืองสิ่งที่ต้องการให้สตรีได้รับรู้เรื่องคือเรื่องอะไรบ้าง เรื่องเศรษฐกิจต้องการให้มีการฝึกอาชีพ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การทำบัญชีครัวเรือน สำหรับด้านสังคม เทศบาลนครพิษณุโลกได้ฝากความหวังไว้กับกลุ่มสตรีอย่างมาก โดยการบูรณาการ การทำงานหน่วยงานต่างๆ ภายในเทศบาลลงในพื้นที่ เช่นการดำเนินโครงการครอบครัวสายใยรัก ครอบครัวอบอุ่นให้แก่ คนที่อยู่ในครอบครัว การลดความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและคนในครอบครัว โครงการเด็กเร่ร่อนจรจัด ตั้งกองทุนดูแลเด็กที่พ่อแม่ไปทำงานที่อื่น ทิ้งลูกไว้กับญาติ โครงการเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่ การเยี่ยมไข้แม่และเด็กหลังคลอดทุกคน กิจกรรมส่งเสริมวันแห่งความรัก แต่งงานตามประเพณีไทย และให้มีการจดทะเบียนสมรสเพื่อความมั่นคงของครอบครัว การสร้างเด็กไทยให้เป็นคนไทย ใช้หลักวิถีไทยวิถีพุทธ มาพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้เด็กได้เรียนรู้วัฒนธรรม ความเคารพนบนอบ ความกตัญญูทวดที่ต่อผู้ใหญ่ จัดตั้งชมรมแสงธรรมเพื่อนำประชาชน ทุกวัยไปทำบุญและปฏิบัติธรรมที่วัดทุกวันพระ ปลุกฝังค่านิยมให้เด็กเยาวชนรู้จักเข้าวัด ริเริ่มจัดงานนบถอยหลังขึ้นปีใหม่ในวัด โดยให้วัดทุกแห่งในเขตเทศบาลจัดพิธีสวดมนต์ต้อนรับปีใหม่ ตั้งแต่มี 2553 เป็นต้นมา

จากผลงานต่างๆ ที่ได้ดำเนินการ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้ประกาศเกียรติคุณให้เทศบาลนครพิษณุโลกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านสตรีและครอบครัว ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

นางเปรมฤดี ชามพูนท นายกเทศมนตรีนครพิษณุโลก เป็นผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลงานในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ภายใต้ บริบทการพัฒนาว่า "โครงสร้างพื้นฐานที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดี คุณภาพชีวิตดี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมที่ดี การบริหารจัดการ ที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน"

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เน้นให้มีถนนคอนกรีตหรือแอสฟัลท์พร้อมท่อระบายน้ำ โดยไม่มีถนนดินเป็นถนนปลอดฝุ่น ไม่มีน้ำท่วมขัง ติดตั้งระบบไฟฟ้าสาธารณะให้แสงสว่างเพียงพอ ครอบคลุมทั้งเขตเทศบาล ให้บริการน้ำประปาที่สะอาดเพียงพอต่อการบริโภค นอกจากนี้ ยังปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมืองให้มีความสวยงามในบริบท Clean and Green โดยการพัฒนาพื้นที่ สองฝั่งริมตลิ่งของแม่น้ำน่าน เพื่อป้องกันน้ำท่วมและเพิ่มพื้นที่สีเขียวของเมือง ให้เป็นสถานที่ออกกำลังกายสำหรับประชาชนและการก่อสร้างระบบสาธารณูปการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของเมือง

2. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พัฒนาสภาพแวดล้อมของเมืองที่มีความหลากหลายทางชีวภาพให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

โดยการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน กลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่น เรียกว่า การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน หรือ CBM (Community Base Solid Waste Management) การลดจำนวนและปริมาณขยะ นำขยะกลับไปใช้ประโยชน์ เกิดเป็นชุมชนปลอดขยะ จนในที่สุดทำให้ชุมชนสระสองห้อง ซึ่งเป็นชุมชนตัวอย่าง นำร่องในการจัดการขยะได้รับรางวัลชนะเลิศชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste Management) ระดับประเทศ ได้รับถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3. ด้านคุณภาพชีวิต ให้ความสำคัญต่อประชาชนทุกกลุ่มตั้งแต่ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ด้านการสงเคราะห์และแก้ไขปัญหาด้านสังคม ให้กับกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ สนับสนุนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ด้วยการจัดตั้งกองทุนบุงกร ตั้งชมรมเครือข่ายผู้สูงอายุเทศบาลนครพิษณุโลก ชมรมสตรีอาสาพัฒนาเมือง ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสังคม การเมืองการปกครอง จนได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านสตรีและครอบครัว ติดต่อกัน 4 ปี ตั้งแต่ 2549 ถึง 2552 และรางวัลสุดยอดในปี 2553

3.1 ด้านความมั่นคงที่อยู่อาศัย จัดสร้างบ้านพักอาศัยร่วมกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ภายใต้โครงการสหกรณ์สีหราชเดโชชัย จำนวน 224 ครัวเรือน ก่อสร้างบ้านเกิดให้องค์กรฯ ในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เจริญพระชนมพรรษาครบ 84 พรรษา

3.2 ด้านสุขภาพ ก่อตั้งศูนย์สุขภาพชุมชน 4 แห่ง 4 มุมเมือง หัวใจหลักคือใกล้บ้านใกล้ใจ จากการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามลำดับ จนได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของประเทศไทย 1 ใน 13 เมือง ในการนำเสนอผลงานเวทีเวิร์ลด์เอ็กซ์โป ณ เมืองเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน และ 1 ใน 6 เมืองที่เสนอผลงานในเวที Global Forum on Unbanization and Health เมืองโกเบ ประเทศญี่ปุ่น

3.3 ด้านการศึกษา จัดการศึกษาในระบบมีโรงเรียนสังกัดเทศบาล 5 โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ซึ่งได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่ดีเด่นขององค์กรปกครองท้องถิ่นปี 2551 นอกจากนี้ยังจัดการศึกษานอกระบบโดยการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ ประกอบด้วยหอสมุดเทศบาลนครพิษณุโลก ศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา ด้วยการจัดการกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้หอสมุดเทศบาลนครพิษณุโลก ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทรางวัลนวัตกรรมการให้บริการ สำหรับกระบวนการให้บริการห้องสมุดเทศบาล จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในปี 2553 และได้รับการคัดเลือกเข้าประกวดระดับนานาชาติ ขององค์การสหประชาชาติ ในรางวัล UN Public Award ประจำปี 2553

3.4 ด้านงานอาชีพ ได้ส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชน ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และพัฒนาเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

4. ด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

4.1 การศาสนา ก่อตั้งชมรมแสงธรรม เพื่อให้ผู้บริหารเทศบาล หน่วยงาน ครูนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา

4.2 จัดตั้งสภาวัฒนธรรมชุมชน เพื่อฟื้นฟูวิถีชีวิต ให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันและสืบทอดเผยแพร่วัฒนธรรมอันดี ให้คงอยู่สืบไป

นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนจัดงานประเพณีสำคัญต่าง ๆ งานประเพณีต่างๆ ได้แก่ งานสงกรานต์ งานลอยกระทง งานแข่งขันเรือยาว งานสงท่ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ตามวิถีไทยวิถีพุทธ เป็นต้น

5. ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

บริหารงานภายในองค์กร ภายใต้แนวคิด เทศบาลคือเรา เราคือเทศบาล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน จนได้รับรางวัลต่างๆ มากมายที่สำคัญ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี 5 ปี ติดต่อกัน ตั้งแต่ปี 2547 ถึง 2551

รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน ประจำปี 2545 ปี 2547 และ 2548 และรางวัลพระปกเกล้าทองคำในปี 2549

รางวัลคุณภาพการให้บริการประชาชนดีเด่น 4 ปีติดต่อกันจาก ก.พ.ร. จากการบริหารงานของนางเปรมฤดี ชามพูนท ภายใต้แนวทางทั้งการดำเนินชีวิตส่วนตัว ชีวิตการทำงาน โดยอาศัยหลักประชาธิปไตย รับฟังเสียงข้างน้อย ยึดหลักธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมของประชาชน ผสมผสานกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านความประหยัด มีประสิทธิภาพ ด้วยเป้าหมายสุดท้ายเพื่อความสำเร็จของงาน เป็นต้นแบบที่ดีต่อหน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ให้มีความยั่งยืนตลอดไป

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพระเชตุвр

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล เหมือนฝัน มีพัว
วัน เดือน ปีเกิด 13 กรกฎาคม พ.ศ.2533
ที่อยู่ปัจจุบัน 448/5 หมู่ที่ 7 ต.หนองปลิง อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
ประวัติการศึกษา ระดับปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
E-mail Muanfan.1990@yahoo.com

